



Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra psychologie

Bakalářská práce

Daddy Issues u žen a výběr intimního partnera – kvalitativní studie

Vypracovala: Pavlína Žáčková
Vedoucí práce: Mgr. Zdeňka Bajgarová, Ph.D.

České Budějovice 2024

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích dne 19. 4. 2024

Podpis

Poděkování

Ráda bych vyjádřila poděkování Mgr. Zdeňce Bajgarové, Ph.D., za její trpělivost a odborné rady při vedení mé bakalářské práce. Její cenné zkušenosti předané zejména v rámci přednášek a seminářů mi byly nesmírnou oporou v průběhu celého studia.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou vztahu dcery k otci a jak tento vztah může zasahovat do výběru intimního partnera. V teoretické části je věnována kapitola psychologickým teoriím, které se zabývaly vztahem dcery k otci a jeho možným přesahem do výběru partnera. Druhá kapitola se pak zaměřuje na Daddy Issues, laický pojem, který tento problematický vztah k otci a jeho možné přesahy shrnuje. Cílem výzkumné části práce je pak identifikovat události a interakce, které mohou formovat problematický vztah s otcem a rozpoznat přesah problematického vztahu do výběru intimního partnera. Ve výzkumné části byly provedeny kvalitativní rozhovory s pěti slečnami, které se ztotožňují s laickou definicí Daddy Issues. Výsledky těchto rozhovorů přinášejí hloubkové poznatky o tom, jaké události vedou k problematickému vztahu s otcem a jak se tento vztah pak odráží ve výběru partnera. Práce přispívá k lepšímu pochopení hojně využívaného pojmu Daddy Issues v mladších generacích, které je užitečné zejména v rámci implikace fenoménu do psychologické praxe.

Klíčová slova

Daddy Issues, vztah dcery k otci, problematický vztah k otci, výběr intimního partnera

Abstract

This bachelor's thesis deals with the issue of the daughter's relationship with the father and how this relationship can interfere with the choice of an intimate partner. In the theoretical part, a chapter is devoted to psychological theories that dealt with the daughter's relationship with the father and its possible influence on the choice of a partner. The second chapter then focuses on Daddy Issues, a lay term that summarizes this problematic relationship with the father and its possible overlaps. The goal of the research part of the thesis is to identify events and interactions that can shape a problematic relationship with the father and to recognize the spillover of the problematic relationship into the choice of an intimate partner. In the research part, qualitative interviews were conducted with five young women who identify with the layman's definition of Daddy Issues. The results of these interviews bring in-depth knowledge about what events lead to a problematic relationship with the father and how this relationship is then reflected in the choice of a partner. The work contributes to a better understanding of the widely used concept of Daddy Issues in younger generations, which is especially useful in terms of the implication of the phenomenon in psychological practice.

Key words

Daddy Issues, Daughter – Father Relationship, Problematic Relationship with Father, Partner Selection

OBSAH

| | |
|--|-----------|
| ÚVOD | 7 |
| TEORETICKÁ ČÁST | 8 |
| 1 Vztah k otci | 9 |
| 1.1 Formování vztahu k otci..... | 9 |
| 1.2 Problematický vztah k otci | 11 |
| 1.3 Přesah vztahu k otci do partnerských vztahů..... | 13 |
| 2 Daddy Issues | 17 |
| 2.1 Daddy Issues v odborné literatuře | 17 |
| 2.2 Daddy Issues v laické veřejnosti..... | 19 |
| PRAKTICKÁ ČÁST | 21 |
| 3 Cíle práce | 22 |
| 3.1 Výzkumné otázky | 22 |
| 4 Metodologie výzkumu | 23 |
| 4.1 Pilotáž..... | 23 |
| 4.2 Výzkumný soubor..... | 23 |
| 4.3 Výzkumný postup a etika výzkumu..... | 24 |
| 4.4 Plán analýzy..... | 24 |
| 5 Výsledky | 26 |
| 5.1 Kazuistiky..... | 26 |
| 5.1.1 Kazuistika Jana | 26 |
| 5.1.2 Kazuistika Lenka | 28 |
| 5.1.3 Kazuistika Hana | 30 |
| 5.1.4 Kazuistika Anna..... | 32 |
| 5.1.5 Kazuistika Eva | 33 |
| 5.2 Srovnání kazuistik..... | 35 |
| 5.2.1 HVO1: Jaké události a interakce formují problematický vztah s otcem? | 35 |
| 5.2.2 HVO2: Jaké preference intimních partnerů mají ženy s Daddy Issues, které mohou být důsledkem problematického vztahu s otcem? | 37 |
| 6 Souhrn..... | 39 |
| 7 Diskuse..... | 40 |
| 8 Závěr | 43 |
| SEZNAM ZDROJŮ | 44 |
| SEZNAM TABULEK | 50 |
| SEZNAM PŘÍLOH | 51 |

ÚVOD

Téma vztahu mezi otcem a dcerou a jeho možný dopad na další mezilidské vztahy, zejména na výběr intimního partnera, je ve světě psychologie dlouhodobě diskutované a zkoumané. Ve své bakalářské práci se zaměřuji na specifickou oblast tohoto širokého tématu, a to na problematické vztahy mezi dcerou a jejím otcem a jejich vliv na výběr intimního partnera u žen. Tento fenomén, často laicky označovaný jako Daddy Issues, představuje hlavní koncept mé práce.

Právě Daddy Issues jsou v rámci této práce pojímány jako výsledek subjektivně neuspokojujících, problematických vztahů s otcem, které mohou významně ovlivnit emoční a sociální dynamiku mezilidských vztahů dcer. V teoretické části se věnuji prvně psychologickým teoriím ohledně vztahu dcery k otcem, poté ale i pojmu Daddy Issues v odborné i v laické literatuře.

Kvalitativní metoda, kterou jsem zvolila pro sběr dat, zahrnuje hloubkové rozhovory s pěti mladými ženami, které samy pociťují problematický vztah k otcem a jeho přesah do dalších aspektů svého života, tedy Daddy Issues. Tyto rozhovory byly zásadní pro identifikaci specifických událostí a interakcí, které formovaly jejich vztahy s otcem, a zároveň pro pochopení, jak tyto zkušenosti formují jejich preference ve výběru intimních partnerů. Cílem této práce je tedy nejen analyzovat a identifikovat důležité faktory ve vztahu mezi otcem a dcerami, které vedou k Daddy Issues, ale také poskytnout hlubší vhled do toho, jak tyto vztahové vzorce ovlivňují volbu partnerů. Skrze tuto práci se snažím přispět k lepšímu porozumění dynamiky rodinných vztahů a jejich přesahů do intimních vztahů, což může být užitečné pro další výzkum i pro praktické aplikace v oblasti psychologického poradenství a terapie.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Vztah k otci

Vztah mezi dítětem a rodičem je jednou z nejzákladnějších a nejvýznamnějších vazeb, které lidé ve svém životě navážou. Od prvních okamžiků života přes turbulentní období dospívání až po dospělost, tento jedinečný vztah prochází neustálým vývojem a proměnami. V ideálním případě je tento vztah založen na láskyplném základu, vzájemném porozumění, důvěře a podpoře, které formují osobnost dítěte, jeho sebevědomí, hodnoty a vztah k okolnímu světu (Vágnerová, 2012).

Téma vztahu dítěte k otci je dlouhodobě populární téma ve vědeckých kruzích psychologie. Otcovská role se historicky velmi proměňovala a aktuálně je daleko od pouhé povinnosti finančního zabezpečení. Otec svého potomka ovlivňuje i po sociální a emoční stránce, v případě narušeného vztahu k otcovské postavě dochází tedy k deficitům i v těchto rovinách. Často jsou pak s těmito deficity spojovány problémy jedince s emoční labilitou, sebevědomím i vytvářením a udržováním mezilidských vztahů (Amato & Gilbeth, 1999). Zároveň je zde větší riziko výskytu patologických jevů jako jsou například úzkostné poruchy, deprese, antisociální chování ale i kriminální chování (Sarkadi et al., 2008).

V dalších kapitolách nejprve zmapujeme hlavní teorie o budování si vztahu s otcem, poté si shrneme faktory přispívající k vytvoření problematického vztahu k otci a na závěr se podíváme, jakým způsobem otec může ovlivňovat výběr romantického partnera.

1.1 Formování vztahu k otci

Podle Lamb (2010) mají otcové zásadní vliv na rozvoj sociálních dovedností a kognitivního fungování svých dětí. Otcova interakce a zapojení v životě dítěte přispívají k rozvoji jeho jazykových schopností, sebedůvěry a schopnosti navazovat a udržovat vztahy (Parke, 1996). Výzkumy ukazují, že děti, které mají pozitivní a aktivní vztah s otcem, jsou méně náchylné k psychickým problémům, mají lepší akademické výsledky a vykazují nižší míru delikventního chování (Amato, 2005). Dle Vágnerové (2012) se otcové ke svým potomkům různého pohlaví chovají více selektivně oproti matkám. Uvádí, že otcové bývají s vlastní mužskou rolí silně identifikováni a více ji uplatňují ve výchově. Otcové mají zpravidla vyhraněnější genderové stereotypy, kterými mohou podporovat rozvoj genderové identity a zároveň utvářet větší tlak na přijetí této složky sebepojetí i u potomků.

Jedním z primárních předpokladů normálního vývoje dítěte je citová vazba, známá také pod pojmem attachment nebo připoutání. Jedná se o citový vztah mezi dítětem a jeho primárním opatrovníkem. Tento proces se odehrává v prvních letech života, přičemž zvláště

kritických je prvních šest měsíců, kdy je dítě nejvíce citlivé na formování této vazby (Bowlby, 1969). Nespočet výzkumů prokázal, že dítě na pečující osobu reaguje jinak než na okolí již od tří měsíců života (Ainsworth et al., 1978).

Typ vazby, který se mezi dítětem a jeho primárním pečovatelem vytvoří, má zásadní vliv na formování osobnosti dítěte a jeho schopnost adaptace a fungování ve společnosti (Bowlby, 2023). Teorii pak rozšířila Mary Ainsworth se svým experimentem The Strange Situations Test, který byl pro další zkoumání attachmentu přínosný stejně jako kritizovaný. Často se poukazuje například na omezenost aplikace na další pečovatele, protože Mary Ainsworth se soustředila pouze na vztah dítěte s matkou. Kritika se týkala i věkové hranice participantů. Ainsworthová totiž pracovala pouze s dětmi ve věku 12-24 měsíců (Simonelli & Parolin 2016). Experiment spočíval ve sledování reakcí dítěte na různé změny v prostředí. Jednalo se například o odchod matky z místnosti, setkání se s cizí osobou a potom odezva na opětovný příchod matky. Dětské chování je podle ní stabilní a typické, pokud je však vystaveno novým nebo nečekaným událostem, dochází k rozdílům v chování, a právě tyto rozdíly rozřadila Ainsworthová do tří možných typů vazeb. Jedná se o vazbu jistou, ambivalentní a vyhýbavou (Ainsworth & Bell, 1970; cit. dle Winnette, 2020). Main a Solomon později doplňují vazbu dezorganizovanou (1990). Bezpečná vazba se vyznačuje tím, že dítě vnímá svého pečovatele jako bezpečný zdroj komfortu a podpory, což mu umožňuje sebejistě prozkoumávat svět. Naopak děti s nejistými vazbami mohou vykazovat buď vyhýbavé chování, kdy se zdají být lhostejné k návratu pečovatele, nebo ambivalentní chování, které se projevuje zvýšenou úzkostí a rozladěním při oddělení od pečovatele (Ainsworth, 1969). Dezorganizovaná vazba se vyznačuje nedostatkem konzistentního chování, což může být odrazem extrémního stresu nebo trauma (Main & Solomon, 1986). Dle Vágnerové (2012) má rozvoj těchto vazebných typů důležité důsledky pro pozdější mezilidské vztahy a psychologický vývoj dítěte, zahrnující jeho emoční i sociální kompetence.

Attachment neboli vazba dítěte na primární pečující osobu je velmi často vnímána jako vazba dítěte na matku. V moderní době se však čím dál častěji setkáváme s otcem jako primárním pečovatelem. Tuto skutečnosti zohlednila studie z roku 2022, která se zabývala rozdíly v kvalitě rodičovství mezi otcem a matkou jako primární pečovatelskou osobou. Výsledky pak ukázaly, že rozdíly v kvalitě vztahu nejsou, tedy že otcové a matky mají stejný předpoklad pro kvalitní výchovu a vztah se svým potomkem z pozice primárního pečovatele (Jones et al., 2022).

Jako jedním z hlavních průkopníků tématu vztahu dítěte k rodičům, popřípadě k otci, bychom mohli označit Sigmunda Freuda, který přišel s termíny oidipovský komplex a jemu přidruženou kastracní úzkostí. Komplex se projevuje v latentním stádiu dětské sexuality a jedná se o proces, kdy si syn vytváří silné pouto na rodiče opačného pohlaví, tedy matku, a zároveň vzniká soutěživý konflikt s rodičem stejného pohlaví, tedy s otcem. Oidipovský komplex poté ústí v kastracní úzkost, kdy má syn strach ze ztráty penisu, způsobenou jeho otcem kvůli myšlenkám na matku. Důsledkem strachu z kastrace chlapce přitažlivost k matce opouští a svoji pozornost směřuje zpět na otce, ve kterém vidí vzor (Freud, 1990).

Pro ženy je pak teorie komplikovanější, kdy právě kastracní úzkost vede dívku k oidipovskému komplexu. Zpočátku se dívka soustředí na matku jako na primární pečovatelskou osobu, tento vztah ale končí zjištěním, že dívka nemá penis a tudíž myšlenkou, že byla vykastrována a penis začíná závidět. Obrací se tedy k otci, jako nositeli penisu a po uvědomění, že penis nedostane, vzniká touha s otcem navázat sexuální vztah a získat penis alespoň tímto způsobem. Freud pak uvádí, že touha po penisu ženu nikdy neopustí, pouze se přemění do touhy po dětech (Freud, 2007).

Elektřin komplex, který popisuje výše zmíněnou teorii komplexu u žen, do psychoanalytického slovníku přidal až Carl Jung. I přes to, že je pojem velmi populární a často spojovaný s oidipovským komplexem, Freudem nikdy nebyl uznán (Khan & Haider, 2015).

1.2 Problematický vztah k otci

Problematický vztah k otci může mít významný dopad na psychický a emocionální vývoj dítěte. Podle odborných studií nepřítomnost otce nebo negativní vztahy s ním jsou spojovány s řadou emocionálních a mezilidských problémů, včetně nižší sebeúcty, problémů s autoritou a obtížemi ve vztazích s ostatními muži a autoritativními postavami (Flouri & Buchanan, 2002). Dále Freud (1920) uvádí, že otcovská figura má zásadní roli ve vývoji superega, což je část osobnosti zodpovědná za morální úsudky a sebekritiku. To poukazuje na to, jak hluboký vliv může mít otcova přítomnost či absence na psychické fungování dítěte. Výzkumy také ukazují, že dívky, které vyrůstají bez otce nebo s ním mají konfliktní vztah, mohou dříve vstupovat do sexuálních vztahů a mohou mít problémy s vytvářením stabilních emocionálních vztahů (Ellis et al., 2012).

Hetherington (1972) zkoumal dopady absence otce u 72 dívek ve věku 13 až 17 let, jejichž otcové zemřeli nebo se rodiče rozvedli. Výsledky ukázaly, že dívky neměly výrazné

problémy s přijetím tradičních genderových rolí, ale měly obtíže v interakci s muži. Konkrétně dívky z rodin po rozvodu často vyhledávaly pozornost mužů, začínaly brzy navazovat heterosexuální vztahy a byly obecně otevřenější ve své neverbální komunikaci. Naproti tomu dívky, které přišly o otce smrtí, se mužům spíše vyhýbaly a chovaly se k nim zdrženlivě a opatrně. Dále bylo zjištěno, že dřívější ztráta otce má na dívky vážnější dopady než jeho ztráta v pozdějším věku.

Podle McLanahan et al. (2013), děti, které vyrůstají bez otce nebo s emočně nedostupným otcem, mohou vykazovat zvýšenou úroveň úzkosti, deprese a nízké sebeúcty. Tyto problémy se mohou projevit i ve školním výkonu a ve vztazích s vrstevníky (Phares et al., 2005). Dospívající dívky s konfliktním vztahem s otcem mohou dříve vstupovat do sexuálních vztahů (ke stejným závěrům dospěl také Hetherington, 1972) a mají větší riziko vývoje poruch jídla (Ellis et al., 2003). Dále Flouri a Buchanan (2002) zdůrazňují, že absence otce nebo problematický vztah s ním může vést k vývoji antisociálního chování a zvýšené pravděpodobnosti psychopatie v dospělosti.

Výzkum Bowlbyho (2023), že dívky, které vyrůstají bez pozitivního vztahu s otcem nebo zažívají jeho nepřítomnost, mají větší pravděpodobnost, že se budou potýkat s problémy v důvěře a v navazování stabilních intimních vztahů v dospělosti. Tato situace může vést k vyhledávání nevhodných partnerů, což je pokus o nevědomé naplnění potřeby po otcovské figuře (Freud, 1914). Navíc studie od Silverstein et al. (2002) ukázala, že ženy s negativními zkušenostmi s otcem mají často nižší sebeúctu a mají větší pravděpodobnost, že se stanou oběťmi nezdravých nebo násilných vztahů. Vzorec se může opakovat, pokud tyto ženy nezpracují své dětství a nevytvoří si zdravý vztah k vlastní hodnotě a k výběru partnera.

S úplnou absencí biologického otce v životě dcery pracovala i studie z roku 1982 (Draper & Harding), ve které se soustředili na strategie výběru partnera. Dotazníkové šetření přineslo poznatky, které prokazovaly jasnou spojitost mezi absencí otce a preferencí tzv. krátkodobé vztahové strategie (low-investment relationship strategy) místo strategie dlouhodobé (long term relationship strategy). Krátkodobá strategie znamená nepředpokládat dlouhodobost vztahu, kdy se z muže stane otec.

Studie z roku 2022 pak zkoumala vliv uvězněného otce na jeho děti, hlavně v kontextu problémů s chováním a emočními deficity. Data ze sebe výpovědí dětí s otcem ve vězení pak byly porovnány s daty dětí ze dvou různých kontrolních skupin. Děti z kontrolní skupiny 1 byly z úplné rodiny, zatímco děti z kontrolní skupiny 2 otce také neměly, ale z jiných důvodů

než jeho uvěznění. Děti s uvězněným otcem vykazovaly mnohem větší míru problémů s chováním i problémů na rovině, zajímavý rozdíl byl však nalezen i mezi děvčaty a chlapci. Mezi kontrolními skupinami a výsledky synů se našly statisticky významné rozdíly v myšlení a pozornosti, zatímco u dívek byly rozdíly vůči vrstevníkům na mnoha rovinách. Dcery měly problémy s pozorností, delikventním a agresivním chováním, externalizací a obecně problémy s chováním. Z výsledků šetření tedy jasně vyplývá, že dcery jsou náchylnější k negativním důsledkům uvěznění otce než synové (Domazlska et al., 2022).

Shodné výsledky přinesla i studie z roku 2011, která srovnávala děti, které v minulosti či současnosti měly jednoho z rodičů uvězněného s vrstevnickou normou ve čtyřech hlavních oblastech: (1) rodinné sociální výhody, (2) zdraví rodiče, (3) rodinné strategie a (4) problémy mládeže s externalizací a s delikventním chováním. Výzkum zde mimo jiné odhalil zhoršenou míru adaptace v adolescentním věku a častějším vystavováním rizikových faktorů, co se týče rodinného prostředí a výchovy (Kjellstrand & Eddy, 2011).

Extrémní případy vytváření si špatného vztahu k rodičům mohou končit například reaktivní poruchou přichylnosti dětí, při které dochází k přetrvávajícím abnormalitám v sociálních vztazích v návaznosti na narušený vztah k rodičovské postavě (Jochmannová, 2021).

MKN-10 (2011) uvádí: *„Porucha začíná v prvních pěti letech života a je charakterizována přetrvávajícími abnormalitami v dětském vzorci sociálních vztahů, které jsou sdruženy s emočními poruchami a které jsou reaktivní na změny zevního prostředí (např. bázlivost a nespavost, špatná sociální interakce se stejně starými, agrese k sobě a druhým, trápení, v některých případech nedostatečný vzrůst). Tento syndrom se pravděpodobně vyskytuje jako výsledek výrazného nezájmu rodičů ,zneužívání dítěte nebo špatného zacházení s ním.“*

Leona Jochmannová ve své knize Trauma u dětí (2021) uvádí, že porucha může být diagnostikována pouze u dětí starších 9 měsíců a mladších 5 let.

1.3 Přesah vztahu k otci do partnerských vztahů

I tuto podkapitolu můžeme začít Sigmundem Freudem a jeho oidipovským komplexem, protože právě při něm se začíná projevovat náklonnost k rodiči opačného pohlaví. Tato náklonnost pak jedince provází po celý jeho život a v návaznosti na ni si hledá partnery se stejnými znaky. Tuto svoji teorii Freud dále podporuje tvrzením, že láska k rodiči pramení ze stejného zdroje jako erotická láska (Freud, 2000).

Zároveň podle Poněšovského (2009) by měl být kladen velký důraz na dořešení komplexu mladé dívky. V opačné situaci se pak tento deficit může projevat v hledání si a udržování milostných vztahů. Dle knihy se objevuje vyhledávání si starších mužů, kdy se dívka snaží otce nahradit partnerem, který je alespoň ve stejném věku. Pak touhou po splnutí s mužem, kdy se nevydařené pokusy o splnutí s otcem přemění v pohrdání a potřebu vlastnit a ovládat partnera, což dívku o lásku v konečném důsledku úplně připraví. Dále soupeření s rivalkou, tedy s matkou, které se pak projevuje jako touha přebírat matce partnery. A v neposlední řadě touhou po pomstě, přičemž se dívka snaží pomstít otci za nevěru se svojí matkou, v pozdějším věku pak tyto ženy svádí muže s motivací je později opustit.

Studii na výběr partnera bylo provedeno velké množství a nejedna Freudovu psychoanalytickou teorii potvrzuje. Jedna taková studie se zabývá vlivem etnicity rodiče na etnicitu partnera. Jedlicka (1984) při ní zjistil, že muži častěji u partnerek preferují etnicitu, kterou má matka, zatímco ženy etnicitu otce.

Attachment není konstrukt, který by měl význam pouze v dětství. Velmi nás ovlivňuje celý život. Nejčastěji je pak zmiňován přesah do hledání si a udržování romantických vztahů. Attachment je postoj k hledání bezpečí a ochrany, nejčastěji se v jeho souvislosti bavíme o dětech, tyto strategie však mají tendenci vydržet s jedincem celý jeho život. Pokud si tedy dítě k pečující osobě vytvoří ambivalentní vazbu, můžeme předpokládat, že se tato ambivalentní vazba později projeví i u romantického partnera (Hazan & Shaven, 1987).

Jackson (2010) se zaměřuje na dopad absence otce na komunikační styly žen v heterosexuálních romantických vztazích. Jako teoretický rámec výzkumu byla použita sociálně-kognitivní teorie. Výzkum byl realizován prostřednictvím dvou studií. V kvalitativní části byly provedeny rozhovory se sedmi ženami, které vyrůstaly bez otce. V rozhovorech byl kladen důraz na vzhled do vztahové dynamiky, zaměřovaly se na jejich role ve vztazích, včetně tendencí k dominanci či submisivitě, a na jejich komunikační chování, jako je sebeodhalení (self-disclosure) a sebeumlčování (self-silencing). Na druhé straně kvantitativní studie, zahrnující online dotazník s 131 účastnicemi, ukázala trend, ve kterém ženy vyrůstající bez otce vykazovaly méně šťastné dětství a projevovaly specifické komunikační vzorce v dospělých romantických vztazích. Zejména tyto ženy vykazovaly vyšší úroveň sebeodhalení a vyjadřování, ale zároveň čelily větším obtížím ve svých vztazích, zejména v udržování funkčních vztahů. Hlavní zjištění ukazují, že absence otce souvisí s vyšší mírou sebeodhalení a otevřeným vyjadřováním, avšak tato otevřenost nutně nepřechází do zdravějších romantických vztahů. Naopak je předpoklad, že koexistuje s

delším zapojením do dysfunkčních vztahů a vyššími úrovněmi sebeumlčování, když ženy čelí strachu z odcizení svých partnerů. K těmto závěrům dospěl také Bowlby (1988), který ve své teorii vazby uvádí, že dívky, které nemají jistou (bezpečnou) vazbu s otcem, mohou později ve vztazích projevovat úzkost a obavy z opuštění partnera. V dalších zjištěních Jackson (2010) poukazuje na významný vztah mezi negativním vztahem k otci a faktory, jako jsou sebeúcta a komunikační schopnosti v romantickém kontextu.

S autoritativní, až dominantní výchovou pracovala studie Wilson a Barret (1987), kdy byl nalezen významný vztah mezi dominantním otcem a preferencí dominantního partnera. Pieters et al. (2021) se zabývali vztahem citové vazby, výchovného stylu a preferencemi BDSM praktik. V BDSM je typické rozdělení rolí na submisivní a dominantní. Zásadním zjištěním je, že úzkostnost v citové vazbě (měřeno dotazníkem ECR-12) byla moderátorem vztahu mezi vnímaným odmítnutím otcem (měřeno Adult PARQ-S) a sexualitou (měřeno dotazníkem NRV). Další zjištění poukazuje na to, že vyšší míra vyhýbavé připoutanosti snižuje pravděpodobnost praktikování BDSM. Zjištění doplňují práce Hazan & Ziefman (1994), kteří uvádí, že lidé s bezpečnou vazbou jsou otevřenější různým sexuálním praktikám, protože se necítí ohroženi ztrátou kontroly v důsledku důvěry v partnera.

Sexuální imprintingem u lidí se rozumí utvoření si vzorce typu osobnosti z rodiče opačného pohlaví, který je pak aplikován při výběru partnera. Rantala a Marcinowska na toto téma v roce 2011 provedly průzkumný výzkum, ve kterém se soustředily na pozitivní imprinting, popsany výše a negativní imprinting, který odpovídá až sexuální averzi k osobám, které připomínají rodiče. Negativní sexuální imprinting můžeme najít i pod názvem Westermarckův efekt, pojmenovaný právě po Evardardu Westermarckovi, který jej poprvé popsal v roce 1891. Pro obě teorie byly doloženy důkazy, ovšem Rantala a Marcinowska (2011) se domnívají, že statisticky nedostačující.

Carl Gustav Jung, který do psychologie přinesl archetypy animus a anima, se taktéž podílel na vzniku dalších teorií ohledně vlivu rodičů na výběr intimního partnera. Archetyp anima je popisován jako ženský prvek, který v sobě nosí muži a animus jako mužský v prvek, který v sobě mají ženy. Teorie dále popisuje animu jako archetyp, který tvoří nálady, zatímto animus jako tvůrce názorů. Oba tyto aspekty působí převážně v nevědomí a velmi ovlivňují vztahy jedince, nejvíce pak ty romantické (Woodward & Bernhart, 2009).

Pokud má žena s otcem pozitivní vztah, nevědomý archetyp identifikuje s otcem, v archetypu se pak promítají vlastnosti otce, což se dle Woodward a Bernhart (2009) může

projevovat například hledáním partnera s vysokou inteligencí nebo autoritativním hlasem. Naopak pokud si žena k otci vytvoří negativní vztah, projektuje do muže lhostejnost a jiné negativní vlastnosti. Ty pak mohou zapříčinit, že se do muže zamiluje, aniž by si uvědomila, že její animus a mužova realita nesouzní.

Boothroyd a Perrett (2008) zkoumali, zda lze na základě nepřítomnosti otce předpovědět, jaké typy mužů budou mladé ženy preferovat. Jejich teorie spočívala v tom, že nepřítomnost otce ovlivňuje sexuální strategii (sexual strategy) a psychickou kondici ženy (female condition). Výsledky z dvou nezávislých studií byly smíšené. Obecně však platí, že ženy, které uváděly komplikovaný vztah s otcem, upřednostňovaly méně maskulinní rysy u mužů. Tento nález podporuje teorii, že problematický vztah s otcem může vést k preferenci méně dominantních partnerů.

2 Daddy Issues

Termín Daddy Issues v současné době není oficiálním pojmem, který by byl uznávaný v psychologických a lékařských kruzích. Jedná se o neformální výraz, který je čím dál více používaný zejména laickou veřejností a tím má tedy potenciál se do vědeckých kruhů dostat.

Termín, na kterém si můžeme ukázat, že je možné začít v laické společnosti, dokud jej nedefinuje odborná společnost je Burnout, nebo jak známe v českém překladu, syndrom vyhoření. Pojem se začal objevovat v neodborné veřejnosti u osob, které propadly své závislosti na alkoholu a tím ztratily zájem o okolí (Maslach, 2017). Jako úplně první zmínku o Burnoutu bychom mohli označit název knihy od Grahama Greena – A Burn Out Case. Ta pojednává o mladém architektovi, který do života vstupuje s velkou nadějí, avšak čelí překážkám, které jej postupně nutí ztrácet nadšení (Green, 1960). Jméno syndromu vyhoření však dal až později Hendrich Freudenberger, který podnítil psychologickou společnost k prostudování a definování tohoto pojmu (Maslach, 2017).

Ve své práci budu používat termín Daddy Issues především s ohledem na širokou veřejnost, která nemá dostatečný přehled v psychologické terminologii. V praktické části mé bakalářské práce totiž pracuji s osobami z mladší generace a bez předchozího psychologického vzdělání. Fráze pro mě tedy byla vzhledem k rozšířenosti a dostupnosti velmi užitečná při vysvětlování cílů mé práce a maximálně zefektivnila komunikaci. Široký termín jako je Daddy Issues pod sebou ukrývá komplexní problematiku vztahu dcery k otci, která by byla v jiném případě časově mnohem náročnější na vysvětlení.

2.1 Daddy Issues v odborné literatuře

V odborných článcích však není raritní na pojem Daddy Issues narazit. Práce se však o pojem opírají pouze v jeho názvu, jinak jej v textu, kromě jedné výjimky, nemáme šanci najít. V naprosté většině se tedy jedná o clickbait, tedy poutavý titulek s cílem přitáhnout čtenáře. Všechny práce však mají něco společné – různým způsobem pracují s otcovskou postavou.

Příkladem může být článek z roku 2017 s názvem *Daddy issues: Responsible Paternity as Public Policy in Latin America*, ve kterém Nara Milanich pojednává o úskalích přiznaného otcovství v Latinské Americe.

Další práce, která se ve svém názvu opírá o Daddy Issues, ale dále s ním v textu nepracuje, je článek s názvem *Got daddy issues? Fathers impact on perinatal outcomes* (Brumberg & Shah, 2020). V něm se můžeme dočíst o různých vlivech otce na porod, krátkodobý i dlouhodobý vývoj dítěte a jeho zdravotní stav. Za důležité aspekty je zde označena například rasa otce, míra stresu, mentální zdraví nebo třeba chování otce.

Dalším příkladem je pak i článek s názvem *Daddy issues: Friends rather than fathers influence adult men's hegemonic masculinity*, který se zabýval tím, jak kvalita vztahu syna k otci ovlivňuje jeho hegemonní chování v dospělosti. Po kontrole kvality vztahu otec – syn se dále zkoumalo, zda míru hegemonního chování v dospělosti neovlivňuje i kvalita vztahu matka – syn, rodinná podpora, vrstevnická podpora a nepříznivé zkušenosti z dětství. Kvantitativní studie se zúčastnilo 188 mužů a výsledky neprokázaly žádný vztah mezi kvalitou vztahu otec – syn a hegemonním chování v dospělosti. Statisticky významný vztah se našel pouze mezi poklesem podpory vrstevnické skupiny a nárůstem hegemonního chování jedince v dospělosti (Van Doorn et al., 2020).

Rando (2012) se ve své práci zabývá vlivem životního prostředí a zkušenosti otce na fenotyp a zdraví jeho potomstva. Práce s názvem *Daddy Issues: Paternal Effects on Phenotype* zdůrazňuje význam otcovské role už před početím potomků. Jeho závěry ukazují, že faktory jako strava, stres a expozice toxinů v životě otce nejenže ovlivňují genetické a epigenetické informace přenášené na potomstvo, ale mohou také způsobit adaptivní nebo maladaptivní změny v jejich zdraví a chování. Přesněji řečeno, epigenetické mechanismy, jako jsou změny v metylaci DNA a chromatinové struktuře ve spermiích, mohou sloužit jako cesty, jimiž otcovské prostředí formuje biologické a psychologické předpoklady u potomků.

Nejenom v odborných člancích, ale i v disertačních pracích můžeme narazit na Daddy Issues v názvu. Příkladem může být jedna z roku 2013, která nese název „*Emerging from the Daddy Issue: A Phenomenological Study of the Impact of the Lived Experiences of Men Who Experienced Fatherlessness on Their Approach to Fathering Sons*“. Zde se poprvé setkáváme s použitím Daddy Issues i v textu samotné práce, která pojem operacionalizuje jako nedostatek emoční a psychické rovnováhy a poklesem kognitivního výkonu v důsledku života bez otce, zneužívání vztahu s otcem či nespolehlivým otcem (*orig. lack of emotional and psychological balance and depression of cognitive performance associated with the experience of fatherlessness, the abuse of a paternal relationship, or paternal undependability*). Studie pak zkoumala vliv nepřítomnosti otci či apatii otce na chování jejich synů a motivaci pro to mít děti vlastní (Inniss, 2013).

2.2 Daddy Issues v laické veřejnosti

Vzhledem k popularitě tohoto slovního spojení již postupně možné definice vznikají. Zdroje jsou však limitovány pouze na laické, díky těmto možným definicím si však čtenáři budou moct udělat obrázek o jakém chování a problémech bude tato práce pojednávat.

Webová stránka Dictionary.com, označuje Daddy Issues jako „neformální frázi pro psychologické problémy vyplývající z nepřítomného či abnormálního vztahu s otcem, které se často projevují nedůvěrou či sexuální přitažlivostí k mužům, kteří se chovají jako otcovské postavy“ (Dictionary.com, 2018, volný překlad).

Terapeutka působící na webové stránce Talkspace zase vysvětluje Daddy Issues jako „problém s attachmentem ve vztahu, kdy tyto problémy mají původ v nejisté vazbě s otcem či otcovskými postavami v mladém věku“ (Anwar, 2022, volný překlad).

Slovní spojení Daddy Issues, které vychází z anglického jazyka, má nejednoznačný původ. Nejčastěji se však uvádí Spojené státy americké, období popkultury. Za šířením do dalších států pak mohou stát různé seriály a filmy, stejně jako sociální sítě. Nové generace tedy tento pojem mohou znát například ze seriálu Chirurgové, Jak jsem poznal vaši matku nebo dokonce Přátelé (Pietzman, 2013).

Většina z dostupných zdrojů, vzhledem k nedostatku studií, zatím nepracuje s možným rozdělením či s možnými druhy Daddy Issues. Kentucky Consouling Center však vydala článek, ve kterém typy Daddy Issues rozeznává, zjevně s ohledem na druhy attachmentu. První typ je úzkostně-roztržitý (anxious-preoccupied), kdy jsou tyto jedinci popisováni jako velmi neklidné osoby, s tendencí být úzkostní a závislí na partnerovi, zároveň trpí strachem z opuštění. Druhý typ je přezíravě-vyhýbavý (dismissive-avoidant), zástupci této skupiny mají problémy s důvěrou, bojí se zrazení a ublížení od blízkého člověka. Třetí a poslední typ Daddy Issues je označen jako bázlivě-vyhýbavý (fearfull-avoidant). Tento typ osob se bojí intimity a vyhýbá se jí, při problému má tendenci utíkat (Kentucky Consouling Center, 2021).

Mimo rozdělení Daddy Issues a jejich symptomů webová stránka Kentucky Consouling Centra rovněž uvádí typy otců, kteří mohou zapříčinit dětské trauma a posléze v dospělosti problémy s romantickým vztahem. Jde o emočně vzdáleného otce, který i přes svoji fyzickou přítomnost v životě dítěte zapříčiní, že se dcera nebo syn cítí být rodičem opuštění. Dále rozmazlujícího otce, který dceři či synovi nedává reálná životní očekávání. Ustaraný otec čili otec mučedník je zase pro svého potomka nekonečným zklamáním, na základě kterého

si dítě může vypěstovat sebedestruktivní až sebevražedné myšlenky. Otec, který je závislý na dítěti a jeho pomoci potom produkuje jedince, kteří jsou snadno zmanipulovatelní a mají nízké sebevědomí. Poté kontrolující otec, po kterém si dcery či synové vybírají velmi dominantní partnery a v neposlední řadě násilný (násilnický?) otec, který může zapříčinit svým dětem mnoho mentálních problémů (Kentucky Consouling Center, 2021).

Daddy Issues zasahují do mnoha aspektů jedince. Nejčastěji se jako projev Daddy Issues udávají osobní či romantické vztahy. Na základě mnoha teorií z první kapitoly práce víme, že vztah k otci, jako téměř prvnímu člověku v našem životě, velmi ovlivňuje budoucí osobní i milostné vztahy. Špatný vztah s otcem tedy může položit základ k chybnému vzorci chování pro navazování i udržování vztahů. V souvislosti s Daddy Issues můžeme často potkat i Trust Issues, v českém překladu problémy s důvěrou. Nestabilní otcovská figura v životě dítěte může zapříčinit nedůvěru k partnerům, která pak vede k častějšímu výskytu žárlivosti a nejistoty. Vyskytovat se pak může i strach z opuštění partnera, po vzoru opuštění otce. Pokud byl problém i na úrovni komunikace s otcem, je velmi pravděpodobné, že se dítě do budoucna bude bát či nebude chtít mluvit o svých pocitech, nebude mít zdravé komunikační návyky či nebude mít dostatečné pochopení pro emoce ostatních (eTherapypro, 2023).

Konkrétnějších projevů Daddy Issues může být opravdu mnoho, nejčastěji je zmiňována žárlivost a problémy s důvěrou, potřeba pozornosti a validace, malá sebedůvěra a preference emočně vzdálených mužů. Opomenout by se však nemělo i nadměrné flirtování, neschopnost se někomu zavázat či snaha o navázání závazku co nejdříve a využíváním sexu k pozornosti a k ujišťování se o vlastní hodnotě (Nielsen, 2021).

PRAKTICKÁ ČÁST

3 Cíle práce

V současné době najdeme mnoho výzkumů a studií na téma vztahu dcery k otci, konkrétně moje práce se však bude soustředit na problematický vztah k otci a jeho přesah do výběru partnera. Pro účely práce je problematický vztah k otci chápán jako subjektivně neuspokojující svojí kvalitou.

V práci používám pojem Daddy Issues, kterému je věnována celá kapitola v teoretické části. Tam uvádím, že i přes to, že se jedná pouze o laický pojem, který vědecky nebyl nijak ukotven, jeho použití při sbírání rozhovorů mělo mnoho výhod. Pojem je velmi rozšířený mezi mladšími generacemi, na které jsem cílila při hledání účastnic výzkumu. Díky dostupnosti pojmu na internetu se tím velmi zefektivnila komunikace, kdy téma rozhovoru i mé práce bylo dostatečně přehledné, tedy se předešlo dlouhému vysvětlování psychologických teorií, ze které má práce vychází a které nejsou v široké veřejnosti tak známé. Vzhledem k narůstající popularitě slovního spojení jsem zaznamenala i velký zájem o moji práci a o účast v rozhovoru, což mi výrazně pomohlo při hledání ideálních účastnic.

Konkrétním cílem práce je tedy identifikovat události a interakce, které formují problematický vztah s otcem konkrétních participantek a dále prozkoumat preference žen ve výběru intimního partnera v souvislosti s laicky označovanými Daddy Issues, kdy Daddy Issues jsou výsledkem problematického vztahu k otci.

3.1 Výzkumné otázky

Ve výzkumu jsem se soustředila především na rozpoznání možných příčin vybudování si a udržování špatného vztahu s otcem, proto jsem pro moji první výzkumnou otázku zvolila následující formulaci:

HVO1: Jaké události a interakce formují problematický vztah s otcem?

Po zmapování vztahu s otcem jsem se pak v rozhovoru soustředila na výběr partnera s ohledem na problematický vztah k otci, kdy tento přesah z problematického vztahu s otcem do jiného životního aspektu, konkrétně výběru partnera, můžeme popsat jako Daddy Issues. Druhá výzkumná otázka tedy zní:

HVO2: Jaké preference intimních partnerů mají ženy s Daddy Issues, které mohou být důsledkem problematického vztahu s otcem?

4 Metodologie výzkumu

Pro zpracování výzkumné části bakalářské práce jsem zvolila kvalitativní design, který nabízí spoustu výhod. Jednou takovou je třeba flexibilita úpravy výzkumných otázek v průběhu sběru dat. Vzhledem k poměrně zúžené problematice, tudíž výběr partnera mladých slečen, které mají subjektivně nedostatečně kvalitní vztah se svým otce, mi přišlo vhodné problematiku zkoumat hloubkově.

4.1 Pilotáž

V rámci přípravné fáze kvalitativní studie Daddy Issues u žen a výběr intimního partnera jsem provedla pilotní rozhovory se dvěma dívkami, které nebyly do hlavní studie zařazeny z důvodu nesplnění podmínek pro participaci. Tato pilotní fáze sloužila pro zdokonalení metodiky sběru dat, především ve smyslu formulace otázek a zlepšení mých dovedností v oblasti komunikace a reagování na stěžejní informace pro moji práci.

První rozhovor jsem realizovala osobně. Tato setkání mi umožnilo pozorovat nonverbální reakce respondentky, což bylo užitečné pro další úpravu a vyladění tázacích technik. Druhý rozhovor proběhl online prostřednictvím platformy Microsoft Teams, což mi poskytlo příležitost otestovat technické aspekty a možné nástrahy vedení rozhovorů na dálku. V obou případech jsem se zaměřila na optimalizaci otázek, aby byly jasnější a srozumitelnější, což pomohlo získat hlubší a relevantnější odpovědi. Důležitou součástí bylo také vedení si podrobných záznamů, které mi umožnily analyzovat, jaké typy otázek fungují lépe a jaké aspekty rozhovoru je třeba zlepšit. Díky této pilotáži jsem získala cenné podněty, které mi umožnily přistupovat k hlavním interview s větší sebedůvěrou a efektivitou.

4.2 Výzkumný soubor

Tabulka 1: Deskriptivní charakteristiky souboru z hlediska věku a trvání vztahu

| Jméno | Věk | Věkový rozdíl od partnera | Status partnerství | Délka partnerství |
|-------|--------|---------------------------------|--------------------|-------------------|
| Jana | 22 let | Partner starší (1 rok 6 měsíců) | Ukončeno | 6 let 6 měsíců |
| Lenka | 23 let | Partner stejně starý | Ukončeno | 5 let |
| Hana | 22 let | Partner mladší (1 rok) | Ukončeno | 1 rok 6 měsíců |
| Anna | 24 let | Partner starší (8 let) | Ukončeno | 1 rok |
| Eva | 20 let | Partner starší (8 let) | Aktuální | 4 roky |

Výzkumný soubor sestával z pěti slečen ve věku 20 až 24 let, kdy pouze jedna v době rozhovoru byla v partnerském vztahu. Tři participantky měly staršího partnera, jedna stejně starého a jedna mladšího. Respondentky jsem získala záměrným výběrem přímého oslovením, dvě z nich pak metodou sněhové koule.

Pro svůj výzkum jsem hledala mladé slečny mezi 20. a 28. rokem, které vztah se svým otcem v jakémkoliv životním stádiu hodnotí jako subjektivně problematický neboli neuspokojující svojí kvalitou. Další podmínka pro účast pak byla zkušenost s minimálně jedním milostným heterosexuálním vztahem, který trval více než 6 měsíců. Manželství nebo mateřství nebylo preferováno, avšak nebylo výlučnou podmínkou.

4.3 Výzkumný postup a etika výzkumu

Pro sběr dat byl použit polostrukturovaný rozhovor, který jsem zvolila především kvůli flexibilitě modelace otázek podle aktuálních zjištění, díky tomu jsem se mohla doptávat na relevantní informace. Rozhovory byly sesbírány krom jedné výjimky osobně a vzhledem k citlivosti informacím v naprostém soukromí. Sběr dat byl proveden v jednom termínu, přičemž účastnice znaly pouze téma a podmínky pro účast, konkrétní otázky ani specifitější okruhy nebyly dány dopředu.

Kvalitativní výzkumy, které se zabývají intimními a osobními tématy, vyžadují pečlivý etický přístup, aby byla zajištěna důvěrnost a respekt k účastníkům. Před započítím rozhovorů byly všechny účastnice podrobně informovány o cílech studie a o metodách sběru dat. Důraz byl kladen na to, že účastnice mají právo kdykoliv ukončit svou účast v studii, neodpovídat na některé otázky a mohou požadovat další informace o výzkumu. Tento postup byl dokumentován písemným informovaným souhlasem, který účastnice podepsaly před zahájením sběru dat. Aby byla zajištěna ochrana soukromí účastnic, byla přijata opatření k anonymizaci veškerých osobních údajů. Jména účastnic a jakékoli identifikovatelné informace byly změněny nebo odstraněny. Audio záznamy rozhovorů byly po transkripci smazány, což minimalizuje riziko neoprávněného přístupu k datům. Vzhledem k citlivosti tématu výzkumu byl kladen zvláštní důraz na empatii a citlivost při komunikaci s účastnicemi. Během rozhovorů byl kladen důraz na pohodlí účastnic.

4.4 Plán analýzy

Audiozáznamy, které jsem si vedla při každém rozhovoru, jsem doslovně přepsala. Pro analýzu dat jsem zvolila metodu „tužka a papír“, kdy jsem k vybraným vybrané pasáže

rozhovoru přiřazovala otevřené kódy, tedy klíčová slova, pomocí kterých jsem se poté v textu lépe orientovala. Kódy jsem poté sdružila do vhodných kategorií, příklad tohoto postupu je k nahlédnutí v příloze bakalářské práce (Šed'ová & Švaříček, 2007).

5 Výsledky

5.1 Kazuistiky

V následujících podkapitolách si přiblížíme příběhy jednotlivých participantek. Klíčová zjištění si poté porovnáme v podkapitole Srovnání kazuistik.

5.1.1 Kazuistika Jana

Rodiče se rozvedli v jejím prvním roce života, celý život bydlí u matky, s otcem se vídala pouze jednou za 14 dní na víkend, výjimečně i přes týden. Vztah měla v životě pouze jeden, který je předmětem našeho rozhovoru. Ten trval skoro 7 let, začínal v jejích 14 letech a rozchod, který byl iniciován z partnerovi strany se odehrál, když jí bylo 21 let. Aktuálně je jí 22 let, stále bydlí s matkou a jiný vztah zatím nenavázala.

Aktuální stav jejího vztahu k otci považuje spíš za neutrální, kdy s ním nevyhledává trávit čas nad rámec toho, co považuje za společensky nutné. Vztah s otcem popisuje jako neměnný z jeho strany, její vztah k němu se však věkem proměňoval. *„čím jsem vlastně byla starší, tak tím jsem si začala uvědomovat, že vlastně v tom našem vztahu a v tom stráveným času s ním, vlastně nejsou úplně ty věci jako vlastně okay.“* Jako dítě ji chování ze strany otce mrzelo, ale až v dospělosti se jej naučila řádně pojmenovat a pochopit tak jeho pohnutky.

Zlom v jejím vztahu k otci datuje kolem svého patnáctého roku života, kdy si našla stabilní vrstevnické zázemí a partnera, takže se trochu distancovala z rodinného života. Zpětně udává, že *„vlastně vidím jako, jak mě strašně ovlivňovalo negativně vlastně to, co třeba mi bylo řečeno, nebo to, tedy můj kontakt s ním“*. Otcí připisuje, že *„velmi dobře pracuje se strachem“*, problémové za ni bylo i emoční vydírání, velká kritika z jeho strany, i ze strany jeho části rodiny, ale i velká neochota dělat kompromisy: *„Moc tam nefungovalo nějaký dělání kompromisů nebo vlastně jako kladení důraz na to, co já bych chtěla jako dítě... nikdy nebylo takový to, že prostě by si mnou on sedl a zeptal bych se třeba „co bys chtěla dělat?“*.

Další zmíněný problém je vztah otce matkou, kdy Jana říká, že často překračoval a nerespektoval hranice, které si matka nastavila. Dále dodává, že *„V mém dětství jako na ni... enn... byl vyvíjen hodně velkej nátlak, že ji dá k soudu“*. Vyjma vyhrožování si dále pak Jana uvědomovala, že často zneužíval své pozice, pracovní i mužské. Obecně pak svého otce popisuje jako sexistu a šovinistu, kvůli poznámkám směřovaným na ženské pohlaví. *„I když*

to úplně ne úplně vždy je směřovaný na mě... ale vlastně se cítím ohrožená, protože je to vlastně nasměřovaný nějaký komentáře vtipy a nevhodný jako nevhodný slova na to ženský.“

Důležité momenty si nemyslí, že si s ní otec snažil vytvářet. *„Netvořil se mnou nějaký jako zážitky a takový jako momenty, a tak a spíš, když už jsem jako něco s ním zažívala, tak jsem spíš pocítovala, že jako jsem tam sama, užívala jsem si to sama.“* Pocítuje mezeru v tom, že ji otec nikdy nevzal do kina ani do aquaparku, kam děti rády jezdí.

To, že má dceru rád, podle Jany neprojevuje dobře. Kromě občasného obejmutí nebo sdělení, že ji má rád, jiné příklady nezvládla jmenovat. Nejvíce ji pak vadí absence empatie, kterou popisuje, že by mohla jít až do záporu. Ke změně jejich dosavadního vztahu by potřebovala: *„Tolik věci jako a není to rozhodně jedna věc jako tam. Jo zase empatie nějaká prostě, pak nechání mi nějakýho prostoru, upozadění jako jeho ega, možná naslouchání v něčem, snaha o nějaký kompromis, a tak, ale fakt je to jako seznam.“*

Na partnerovi sama udává, že hledá přesný opak svého otce. V partnerovi by ráda našla pocit bezpečí, trpělivost i v těžkých chvílích, schopnost komunikovat i o nepříjemných věcech, pochopení a respektování jejích životních plánů. Tyto všechny vlastnosti v bývalém partnerovi měla, obrat od otce si vysvětluje jako: *„Tohle jsem si zažila v dětství a teďka vím, že tenhle (vulgární slovo) už ve zbytku svého života prostě nechci a nebude tam prostě.“*

Vzhledově ji pak zaujme především výška, dále charisma, větší ruce a obecně jí přitahují spíše tmavší typy. Tím myslí tmavé oči, tmavé vlasy a vousy. Její otec vlasy ani vousy dlouhodobě nenosí, a i když je tmavší typ s výraznými očima, podle Jany je podobnosti spíše jejího typu a otce spíše náhodou. *„Ale jako jo myslím si, že když jsem viděla jeho fotku za mlada, tak tam je nějaká jako shoda, ale jako to asi u mě nehraje.“*

S bývalým partnerem byla skoro 7 let, byl o rok a půl starší a poslední dva roky zažívali vztah na dálku. Ten podle jejích slov však nezapříčinil rozchod: *„Vlastně mi přišlo, že jsme to docela zvládli tady toto, takže z toho si myslím, že jsme oba dva měli radost.“* Na vztahu nejvíce oceňuje to, že se naučila mít ve svém životě mužskou postavu, na kterou se mohla spolehnout. *„Tím, že jsem to v životě neměla takhle úplně tak vlastně to, že je tam vedle mě někdo jako na koho se můžu spolehnout, komu se můžu otevřít, můžu svěřit a je to prostě člověk, prostě chlap, tak to pro mě bylo něco nového.“* Kvalitně strávený čas iniciovali společně a láska jí byla vyjadřována všemi formami.

5.1.2 Kazuistika Lenka

S otcem žila v jedné domácnosti do svých 15 let, kdy se její rodiče rozvedli a matka se musela odstěhovat i s dětmi do malého bytu. Vztah měla jeden, v rámci něho pak měla poměr, při kterém partnera dočasně opustila. Po ukončení poměru se k němu však vrátila a dohromady spolu byli 5 let. Aktuálně je Lence 23 let, je nezadaná a bydlí sama.

Svůj vztah s otcem popisuje jako náročný, aktuálně se vidají velmi zřídka a kontakt vždy musí iniciovat Lenka. *„Taťka by o něj jinak nestál, vyhovuje mu to tak.“* To dělá pouze kvůli svému přesvědčení, že to tak prostě má být. Sama udává, že si užívá, když se rodina zvládne sejít a přijde jí škoda se s otcem vůbec nevidat.

Zlom bodu datuje zhruba ve svém desátém roce, kdy se změnil otcům zaměstnanecký poměr. V této době si totiž založil firmu a odešel ze svého dosavadního zaměstnání, své firmě pak věnoval většinu svého času. *„Hodně byl v práci a rozpadal se vlastně nějaký ten rodinný model, kdy jsme vyrůstali spíš s mamkou a s taťkou jsme fakt nevidali, protože se vracel pozdě večer a odcházel brzo ráno.“* Otcí dále vyčítá fyzické tresty, které se sourozencem dostávala. *„Když jsme třeba něco provedli, tak vás bral pásek a dostávali jsme s (jméno sourozence) docela za uši.“* To připisuje vesnickému původu otce, kvůli čemu má podle ní jiný vztah k výchově než její matka. Lenka přiznává, že od mamky někdy fyzické tresty také dostala, ale to jí nevyčítá. Tresty od otce jí často přišly nepřiměřené. *„I to, že na něm bylo vidět, že mu to skoro dělá radost bych řekla. Ta mamka, když nás uhodila, tak na ní bylo vidět, že je v afektu, že je naštvaná, že jí to třeba i pak mrzí, že se omluvila.“*

Otcí dále vyčítá, dle jejích slov, hulvátský styl komunikace, kdy se nevhodně vyjadřoval k Lence i k jejímu okolí. K problematickému vztahu přispěla i finanční neférovost k bývalé manželce a dětem. Na druhou stranu přiznává, že aktuální bydlení jí zprostředkoval otec. *„Upřímně tomu sama moc nerozumím, proč mi ten byt půjčil, protože to mi nedává vůbec souvislost.“* O pomoc s bydlením ho nežádala, s nabídkou přišel sám. Zároveň dodává: *„Pro taťku je důležitý, že nás zajistil a není pro něj důležitější ten vztah.“*

Nejvíce jí ve vztahu s otcem chybí empatie, o které mluví jako o nadstandardu. *„Víc porozumění a empatii považuju za nějaký vyšší formy lepšího vztahu. Že by mi stačil normální vztah ve smyslu normální, že taťka nebude hnusnej.“* Otec jí často píše vulgární zprávy a často ji obviňuje, že jej zneužívá kvůli penězům, přičemž Lenku dlouho vyjma alimentů finančně nepodporuje.

V partnerovi chce najít zodpovědnost, spolehlivost a ochotu. Chce, aby její partner fungoval a aby pro Lenku byl oporou. Jejího otce popisuje jako velmi neochotného a nespolehlivého. Hlavně v základních věcech jako je chození na čas. *„To souvisí s tím, jak mám ty ostatní na párku, nebo jak pohrdá ostatními v rámci té komunikace a pohrdá časem ostatních.“* Zodpovědný podle Lenky její otec částečně je.

Vzhledově ji nejvíce zaujme tmavší, opálenější typ muže. Dále si všímá hustoty a tmavé barvy vlasů a výšky. Svého otce popisuje jako vysokého, ve všech ostatních bodech je však opak. Vlasy od mladého věku neměl a tmavší typ také není.

Bývalý vztah rozděluje na dvě fáze, před a po jejím poměru. V období před se podle ní partner velmi snažil, až to pak nebylo z její strany žádoucí. *„On vždycky jako brečel, když jsem odjížděla, fakt jsem mu jako chyběla. Bylo to vlastně na jednu stranu hrozně hezký, citlivý, pozorný, ale bylo toho moc a mně asi chybělo, že by se mnou někdo jako vytíral podlahu.“* To uvádí jako důvod, proč si našla někoho jiného a na chvíli vztah opustila. Po jejím poměru popisuje výraznou změnu v chování partnera, kdy se popisovaná citlivost, vnímavost a ochota výrazně snížila. *„Paradoxně v té první fázi jsem vydržela rok a pak po roce jsem z toho byla nešťastná. V té druhé fázi jsem vydržela čtyři roky a rozcházel se vlastně on.“* I přes to, že ve vztahu byla tak dlouho, šťastná nebyla. I přes to ale popisuje období před poměrem jako horší. *„Už jsem ho měla fakt plný zuby, nemohla jsem ho ani cejtit a že mi toto vlastně vyhovovalo víc to, když mě ty lidi měli na háku a když mě ten partner měl na háku a já jsem se tak jako musela víc snažit, něco jako doprošovat se pozornosti.“*

V aktuálním hledání partnera má velké problémy se seznamováním. *„U těch partnerů je to takový, že když třeba někoho poznám a chtěla bych se s ním jako nějak fyzicky pozdravit, obejmout, dát mu pusku, něco, tak s tím mám velkej, velkej problém.“* To dává do souvislosti s jejím vztahem k otci, kdy udává, že s ním spíše nevyrostala, tudíž si nemohla zvyknout na muže a jak s nimi komunikovat. *„...takže myslím si, že tím, že jsem nebyla zvyklá komunikovat s otcem, trávit čas s otcem, s tím mužským pohlavím, tak že se to odráží na tý neschopnosti navazovat ty kontakty, udržovat je.“*

Ze strany partnera je velmi háklivá na hrubější fyzické zacházení, stále je u ní přítomný úhybový reflex. Fyzické napadnutí ze strany partnera považuje za naprosto nepřijatelné, na hrubější zacházení je vysazená i v sexuálním životě. *„Pokud by mě někdy uhodil, tak by to pro mě byla konečná, jakože celkově mi velmi vadí třeba plácání po zadku, který bejvá jako*

v partnerských vztazích sexy nebo přitažlivý, nebo nějakým způsobem žádoucí. Tak to je pro mě jako opravdu červená.“

Lenka ještě doplňuje otcovo komentování jejích vrstevnic, které považovala za nevhodné. Většinou se jednalo o sexuálně zabarvené narážky na kamarádky, které doma rodičům představovala. Sama pak dodává, že: *„ To je další taková věc, která asi moc neprospívá mé sexualitě nebo nějakému mému partnerskému navazování.“*

5.1.3 Kazuistika Hana

Haniny rodiče spolu žili pouze v partnerství, které skončilo v jejích třech letech. Od té doby žila sama s matkou, s otcem se spíše nevidala. Aktuálně jí je 22 let, je nezadaná, žije sama a v minulosti měla dva milostné vztahy. První byl vztah na dálku, který trval rok a půl, druhý trval několik měsíců. Oba partneři byli mladší.

Otci v době jejího narození bylo 27 let, což komentuje jako věk, ve kterém nebyl připravený na to se stát otcem. Ve společné domácnosti soužili pouze 3 roky, po kterých začali její rodiče žít odděleně, Hana zůstala s matkou. Od té doby vnímá, že mají velmi vzdálený vztah. *„Já ho nevnímám z té jakoby autoritativní rodičovské role... ale je to spíš pro mě jakoby role poradce.“* Plnohodnotný vztah spolu podle Hany nebyli schopni navázat z více důvodů. Udává, že její otec podle ní nikdy nebyl postavený na to, aby měl dítě, je velký workoholik a nebyl prezenční v průběhu jejích dětských let. Často má pocit, že vychovává spíš ona jeho. *„To pro něj nebyl věk na to, aby jako on se cítil být připravenej jako na na tuhle roli rodičovskou roli.“*

Aktuálně si myslí, že mají dobrý vztah a že spolu vycházejí. Neřekla by však, že ji její otec zná. Ve vztahu postrádá citovou hloubku, s otcem si neumí vzájemně říct, že se mají rádi. Vztah zároveň popisuje jako hodně povrchový. Otce má ráda, ale nijak víc než vzdáleného rodinného známého. Možné zlepšení vztahu komentuje se slovy: *„Troufám si říct, že ten vztah se jako může vyvíjet tímhle směrem, ale jsou prostě věci, který už nedožene prostě.“* Jak ona, tak její otec jsou podle Haniných slov nekonfliktní typy, ve stráveném čase se málokdy hádají, na druhou stranu zdůrazňuje, že málo kdy řeší závažnější věci.

V dětství ji její matka hodně ovlivňovala názor na otce, který byl vykreslován jako zlá postava. Obecně vztah mezi jejími rodiči od jejich rozchodu popisuje jako nepěkný a emočně vypjatý. To, že má dceru rád, jí její otec řekl poprvé v sedmnácti letech, do té doby ji však materiálně podporoval.

Otce Hana popisuje jako sobce a alibistu, který umí s lidmi manipulovat, i když uvádí, že si svoje chování sám nemusí plně uvědomovat. Dále uvádí, že otec málo kdy umí převzít zodpovědnost: „*Vždycky všechno okecal, cokoliv, co udělal špatně, tak pro to jako měl nějaký vysvětlení... Což když otec není u své dcery, tak pro to neexistuje podle mě žádná výmluva, to mně nějak vadí.*“

Hana má často pocit, že se u otce musí hlásit o pozornost, nepřijde jí, že její otec dává do jejich vztahu dost energie. Přála by si, aby měl její otec víc rodičovského citu a aby ho některé věci napadaly samotné, aby se v jejich vztahu více angažoval.

Ve svém partnerovi potřebuje najít emoční inteligenci a charisma, dále aby byl starostlivý a aby se s ním cítila bezpečně. Chtěla by muže, který by měl cíle, ale nebyl přehnaně ambiciózní. Svého otce popisuje jako charismatického, ambiciózního až workoholického, ale nestarostlivého a bez emoční inteligence: „*To mi přijde že i spolu probíráme dost, že mu vysvětluju, proč se některý lidi cítí tak, jak se cítí, co to vyvolalo.*“

Vzhledově Hanu zaujme především výška, účes, styl oblékání, oči a ruce. Vizuálně by měl muž být upravený a aby bylo vidět, že se o sebe stará. Velké ruce hodně spojuje s domnělým pocitem bezpečí, který u partnera vyhledává. Její otec je podle ní vzhledově přesný opak. „*A tatka je takovej prostě normální chlap ne tak sportovní postavy. Jako stará se o sebe, ale prostě typově je to fakt něco jinýho, no.*“ S otcem se v bezpečí necítí, popisuje ho jako slabého fyzicky i hlavou.

K otci necítí žádnou autoritu, se kterou přiznává, že má v běžném životě problém: „*Mám problém s autoritami, nebo problém..., já se nebojím říct můj názor a je mi jedno jakého postavení ten člověk je.*“ Nevnímá jako žádoucí, aby si její budoucí partner neuměl prosadit svůj názor, na druhou stranu by nesnesla mít pocit, že je někým ovládána.

Hana dlouhodobě vnímá, že spíš ona vychovává svého otce než naopak. To se projevuje i v jejich romantických vztazích. Často na sebe bere úlohu, kdy musí trpělivě něco svým partnerům vysvětlovat. „*Ale má to určitě spojitost s tím mužským pohlavím, třeba mámě nebo kamarádkám tohle nedělám, ale u těch chlapů, tam mi na tom fakt záleželo hodně, aby ty věci byly komunikovaný správně, aby věděli, proč já se tak cítím, abych je naučila, jak to dělat jinak. Měla jsem hroznou vizi jako takového toho zachránce.*“

Oba její partneři Hanu podvedli, to si spojuje se svým otcem, protože právě nevěra z jeho strany zapříčila rozchod jejich rodičů. „*Já tam tenhle aspekt tý nevěry prostě celoživotně mám a nevím do jaké míry s tím já můžu něco dělat, jestli to nějak jako přitahuju.*“ U otce

ale někdy oceňuje jeho názor, když s ním danou situaci probírá, protože ji může posoudit z druhé strany a vysvětlit Haně okolnosti.

5.1.4 Kazuistika Anna

Anniny rodiče nebyli sezdaní, rozešli se v jejich 2 letech. Žila v matkou, otce vídala pouze každý druhý víkend. Později se s otcem ze své iniciativy přestala vídat úplně, ve čtrnácti letech se k němu však na trvalo přestěhovala kvůli změně bydliště matky. Měla 3 vážné vztahy, ve všech případech s o dost staršími muži. Aktuálně je Anně 24 let, bydlí sama a je nezadaná.

Otce Anna popisuje jako cholerika, kterého se v dětském věku bála, protože často zvyšoval hlas. Zároveň měl velmi špatný vztah s matkou Anny i s babičkou, tedy jeho matkou. *„Když jsem viděla, že se k ní chová škaredě, a i na mě byl kolikrát agresivním v dětství, takže tam jsem neměla k němu vůbec žádnou vazbu.“* Pamatuje si několik událostí, kdy na ni otec byl buď fyzicky či verbální agresivní. V dětském věku jí například velmi silně zakroutil rukou. *„Pak si pamatuju, když už jsem byla trošku starší a o jeho přítelkyni jsem říkala něco, co se mu nelíbilo, nevím, ale bylo mi třeba 6, 7 let, a to mě škrtil.“* V devíti letech pak vzpomíná na incident, kdy se otec agresivně zachoval i k jejím kamarádkám a ona se za jeho chování musela omlouvat. *„Když jsme byly na chatě, jako s mými kamarádkami, tak nás vlastně odhodil na zem všechny, a to jsem jim tam začala brečet na třeba 2 hodiny v pokoji a omlouvala jsem se za něj.“*

Do vídání se s otcem dceru pak musela přesvědčovat její matka, které vysvětlovala, že pokud se s otcem nebude vídat, nic po něm nezdědí. V rámci jejich společného soužití se s otcem spíše nevídala, často byla ve škole a on v práci. *„Tak se stalo, že jsem ho třeba půl roku neviděla, protože bydlel na naší chatě, takže tam nějak jako nebyl.“* Vztah po nastěhování hodnotí, že se zlepšil, protože se s ním naučila lépe komunikovat a jednat. Často měla pocit, že s ním lehce manipuluje. *„Já jsem se už začala víc vyjadřovat. A prostě jsem mu řekla, že jestli na mě nějaké věci bude zkoušet, tak už mě nikdy neuvidí.“*

Otce dále popisuje jako sexistu: *„A to teda i souvisí s tím, že mi kolikrát řekl, že vlastně ženské jsou hloupější než chlapi.“* Několikrát pak Anně řekl, že starším mužům nebude mít co nabídnout, protože se inteligenčně nedostane na jejich úroveň.

V devatenácti letech se pak od otce odstěhovala a teď jejího otce popisuje jako: *„Nějaký prostředek k věcem, které jsem chtěla, takže jsem věděla, že on mi je schopný něco zaplatit, co třeba mamka ne. No, a tak to asi jako zůstalo do dneška.“* To Anna na otci cení, udává,

že se jí vždy pokoušel dát co nejlepší vzdělání, stejně jako ji vždy zabezpečil po finanční stránce.

Na vztahu k otci jí pak nejvíce chybí neochvějná podpora a jistota. *„No asi takový ten klasický normální vztah, jakože za svým otcem jdu, když mám nějaký problém a čekám podporou, tak to je přesně to, že vždycky je to moje vina. Že já jsem ta hloupá, ta, co za to může. Takže jako tu podporu tam nemám žádnou.“*

Ke svému partnerovi by potřebovala vzhlížet, chtěla by, aby jí mohl předat a rozšířit vědomosti. Hledá si chytré a úspěšné muže, kteří mají podobný smysl pro humor a jsou stabilní. *„Aby to nebyli jako takoví týpci, co se třeba chtějí každý měsíc stěhovat a lítat a tak, ale abych měla prostě nějakou jistotu v nich.“* Partnery si vybírá zásadně starší, jako jeden z důvodů uvádí, že *„Jestli něco jako můžou tím věkem nahnat tak právě to, že můžou dokázat, že jsou úspěšní.“* Svého otce popisuje jako velmi úspěšného, ale smysl pro humor a životní hodnoty určitě nesdílí.

Vzhledově hledá vysokého muže, který bude tmavovlasý a bude mít zdravě vypadající postavu. Otec je lehce vyšší než Anna, s modrýma očima a blond vlasy. Blond vlasy i modré oči měli všichni její bývalí partneři. V sexuálním životě vyhledává pevné stisky a plácání, konkrétně říká: *„Jako jo, mám ráda škrcení, plácání a podobně... nějaké pevné stisky, tak to jo, to vyhledávám.“*

5.1.5 Kazuistika Eva

Rodiče Evy se rozvedli v jejích 16 letech, kdy se otec odstěhoval ze společného bydlení. Chvilí pak žila s matkou, s otcem se vídala jenom příležitostně. Aktuálně je jí 20 let a už půl roku žije s přítelem, se kterým je čtvrtým rokem. Partner je o 8 let starší.

V dětství měla s otcem velmi krásný vztah, často si na ni dělal čas a jezdil s ní na dovolené. Jako zlom bodu označuje zkrachování jeho firmy: *„Prostě vzali zakázku, která nedopadla dobře a on přišel o hrozně moc peněz a ta firma mu zkrachovala. A v tu chvíli se vlastně stalo to, že on byl bez práce a dlužil nějaké peníze.“* Její otec tedy byl nezaměstnaný a podle jejích slov moc hrdý na to, aby se nechal někým zaměstnat. Následující asi 4 roky tedy mimo jednorázové zakázky seděl doma. *„A to byl vlastně moment, kdy se ten náš vztah začal proměňovat... protože on se do sebe hrozně moc uzavřel a přestal komunikovat. Začal být na všechny protivný, a tak no. A vlastně v té chvíli se razantně zhoršil ten vztah mezi ním a mojí mamkou a čím já jsem byla starší, tak tím víc se to vlastně začalo stupňovat.“* Kvůli uzavřenosti otce pak začala Evy matka chodit za ní, aby s ní řešila problémy spojené s otcem.

„Tak mě začala tahat do těch problémů, že vlastně neví, co se děje, že on s ní nekomunikuje, že ona je z toho smutná... což si myslím, že asi taky sehrálo nějakou roli v tom, že já jsem jako vůči němu zaujala nějaký negativnější postoj“.

V tomto období s ní otec pak úplně přestal komunikovat. Eva udává, že ji málokdy pozdravil po příchodu ze školy. Velký šok pak způsobil příchod exekutora: *„Na dveře zazvonil exekutor, že prostě bere ten byt jako ve společném vlastnictví manželů, jako do exekuce, že prostě nejsou splaceny nějaké dluhy.“* Eva ani matka přitom o žádných dluzích nevěděly. Otec s nimi situaci vůbec nechtěl řešit a odbyl svoji rodinu s tím, že si to vyřeší sám. I když se situace rychle vyřešila, Eva udává, že je toto téma stále velmi citlivé. *„Každopádně já vlastně doted' nevím, jestli jako na něm nějaké dluhy pořád visí. A on mi to jako doted' jako nechce říct, což je takový jako trochu nepříjemný.“*

Aktuálně otce vnímá jako osobu na rovině rodinného známého, vídají se většinou jednou za měsíc, a to z otcovi iniciativy. Zášť k němu vyloženě necítí, ale nemá s ním blízký vztah. *„A já nemám absolutně nějakou potřebu se s vídat nějak častěji a vlastně nevím vůbec, co bych jako si s ním měla říct.“* Zároveň udává, že vlastně neví, jestli mu celou situaci ze svého dospívání odpustila a odsuzuje jeho způsob řešení: *„Ať už je ta situace jakákoliv, ať už je taková jako složitější, tak by se člověk ke své rodinně chovat neměl.“*

Na otci jí nejvíce vadí, že nedokáže přiznat chybu. Připisuje mu selhání v komunikaci na partnerské i rodičovské rovině, za které se jí nikdy neomluvil. *„Do teďka nedokáže říct, že prostě to byla jeho chyba, že pořád jako to svádí na to, že to jsou prostě jeho problémy jako mimo rodinu.“* Ve vztahu s otcem jí nepřijde, že by jí něco chybělo, vzhledem k naplňujícímu vztahu s matkou. Nakonec však udává, že jí chybí: *„Asi jako taková ta prostě láska, že spolu jako chcete trávit čas, že spolu prostě jste rádi a že spolu chcete sdílet jako ten život.“*

V dětství jí lásku dával najevo několika způsoby, jak kvalitně tráveným časem, tak materiálně. V aktuální době uvádí, že jí lásku najevo dává: *„Asi tím, že mi občas i zavolá, a zeptá se mě, jestli nechci někam jít, nebo ne. Ted' před 2 měsíci mi koupil ledničku.“* Koupení tak drahé věci jí však vadilo, říká: *„Úplně moc jsem nechtěla, aby mi koupil, protože jsem prostě jako cítila, že by mě to nějakým způsobem jako zavazovalo k němu, že bych jako mu něco dlužila.“*

Její partner musí být komunikativní a otevřený, musí mu důvěřovat a nesmí se bát si s ní vyříkat, co je potřeba. Zároveň si velmi cení vzájemného respektu. Mimo jiné pak:

„Abychom spolu rádi trávili čas, abychom si rozuměli a abychom měli nějakým způsobem podobné zájmy. Abychom spolu měli jako, jak trávit ten čas ale i abychom se někam posouvali, aby on měl nějaký cíl a nějakou vizi, aby chtěl v životě někam směřovat. Aby nebyl líný.“ Svého partnera popisuje jako úplný opak svého otce, kdy velmi často a o hodně věcech otevřeně komunikují. Podobnost s otcem nedokáže najít ani jednu.

Vzhledově jí pak přitahuje, když je muž na první pohled něčím originální a když vypadá zajímavě. Hodně se jí pak na mužích líbí vousy, výška a výrazné rysy v obličeji. Svého otce popisuje jako malého a nevýrazného. *„Můj otec nenosí vousy... Vždycky nosil krátké vlasy, partner má dlouhé vlasy a když si můj otec pocházel jako těžším obdobím, tak vážil trochu víc... můj partner je trošku hubenější spíš.“* Její partner je o 8 let starší, to však uvádí, že nemůže označit jako standardní, že vyhledává starší partnery. Vztah totiž měla pouze jenom jeden. Pak ale dodává, že se jí líbí starší muži.

V nedávné době si s partnerem prošli těžším obdobím, kdy na sebe neměli čas. To Eva hodnotí, že její partner zvládl velmi dobře. *„Jako k tomu přistoupil velice dobře nebo pěkně se zachoval, on se mě snažil vyjít vstříc a ve všem, co jsem potřebovala, snažím se mě to nějakým způsobem jako ty věci co nejvíc zpříjemnit.“*

5.2 Srovnání kazuistik

V této kapitole poskytnu odpovědi na výzkumné otázky. Následující text je rozdělen na dvě části podle dvou výzkumných otázek. V textu s informacemi zmiňuji vždy jméno participantky pro lepší orientaci a možného dohledání si její kazuistiky pro větší přehled o jejím zázemí. Konkrétní informace, ze kterých jsem formovala odpovědi na výzkumné otázky jsou obsaženy i v kazuistikách, kódování a následné sepisování však proběhlo z rozhovorů jako z primárního zdroje.

5.2.1 HVO1: Jaké události a interakce formují problematický vztah s otcem?

Možných spouštěčů problematického vztahu dcery k otci může být opravdu mnoho. Je však několik, které se v rámci kazuistik opakovaly. Jedním takovým může být třeba změna zaměstnaneckého poměru otce. Ve dvou příkladech byla tato změna označena jako zlomový bod, od kterého se vztah dcery k otci velmi změnil, a to k horšímu. V jenom případě šlo o ztrátu zaměstnání spojený s osobním bankrotem (Eva), v druhém případě pak šlo o založení vlastní firmy, které pak otec věnoval tolik času, že žádný nezbyl pro jeho rodinu (Lenka). Špatnou zkušenost s pracovním vytížením otce měla pak i Hana, která svého otce popisuje

jako workoholika. Právě kvůli jeho pracovnímu nasazení udává, že na ni neměl dostatek času.

Opakovaně se v rozhovorech dostalo i na téma vztahu mezi rodiči aneb to, jak se otec choval k jejich matce. Tomuto vztahu, které jiné děti považují za vzor toho, co je správný, je také připisováno zhoršení vztahu k otci. Dívky toto otcovo chování velmi odsuzovaly, ať už se jednalo o agresivní chování ke své partnerce (Anna), uzavřenost a odmítání s manželkou komunikovat (Eva), vyhrožování (Jana), finanční neférovost (Lenka) nebo obecně hostilní atmosféra mezi rodiči (Hana).

Další často udávanou příčinou špatného vztahu k otci bylo jeho sexistické chování. Nevhodné poznámky na ženské pohlaví byly často mířené jak na dceru, tak na její blízké okolí. Jana uváděla, že i když poznámky nebyly mířené bezprostředně na ni, jako zástupkyně ženského pohlaví se cítila ohrožena. Ohroženě se cítila i Lenka, které nepatřičné přišlo časté komentování vzhledu jejích vrstevnic. Annin otec zase dceři často tvrdil, že ženy jsou hloupější než muži a že někomu staršímu nebude mít co nabídnout.

Všechny účastnice rozhovoru pocházely z rozvedené či separované rodiny, přičemž ani jedna ale rozpad partnerství rodičů za původ špatného vztahu k otci neoznačila. Tato sestava byla zcela náhodná, kdy rozvedené rodinné zázemí nebylo jednou z podmínek pro participaci. Naopak otcovo chování, které zapříčinilo rozvod Eva popisuje jako chování, kvůli kterému si k němu vytvořila problematický vztah. Stejně tak Anna označuje otcovo chování jako příčinu rozpadu partnerství s její matkou, kdy stejné jeho chování zapříčinilo špatný vztah dcery k otci.

Nedostatečný zájem o kontakt s dcerou otci vyčítá Lenka a Hana. Obě uvádí, že se musí otci velmi často hlásit o pozornost, jinak by kontakt s otcem neměly tak často. Konkrétně Lenka pak doplňuje, že se k otci hlásí pouze z důvodu tlaku vlastního přesvědčení, že by se dcera s otcem vídat alespoň jednou za čas měla. Na pouze společensky nutné rovině pak vztah cíleně udržuje i Eva, kde kontakt naopak vychází z iniciativy otce.

Agresivita ze strany otce se v kazuistikách objevila jenom dvakrát. Anna otce popisuje jako cholerika, který byl agresivní vůči její matce a babičce, tudíž otcově matce. Na dceru byl agresivní taky, většinou verbálně, ale objevily se incidenty i s fyzickým násilím. Lenka pak otcovo agresivní chování připisuje vesnickému původu, který hodně spojuje s přísnou rukou ve výchově dětí. Agresivita otce se totiž projevovala pouze v kázeňských trestech

dcery a sourozence. V obou případech však dívky otci jeho chování vyčítají a označují jej jako škodlivý aspekt k vytváření si postoji k otci.

Dále byly zmíněny aspekty nedostatečné empatie (Jana), nedostatečné komunikace (Eva) a nepřipravenosti na otcovství (Hana). Právě případ Hany je od ostatních lehce odlišný, protože otce jako rodičovskou postavu vůbec nevnímá. Sama pak udává, že se ve výchovné roli cítí spíše ona, než aby v ní byl její otec.

5.2.2 HVO2: Jaké preference intimních partnerů mají ženy s Daddy Issues, které mohou být důsledkem problematického vztahu s otcem?

Preference jednotlivých participantek se velmi proměňují v návaznosti na povahu problematického vztahu s otcem. Všechny do jedné popisují, že charakterově vyhledávají přesný opak otce. Pokud tedy u otce problematický vztah zapříčinil problémy v komunikaci, pro Evu bylo stěžejní, aby její partner uměl otevřeně komunikovat, i o věcech nepříjemné povahy. Otec Hany byl popsán jako muž, který se nepůsobí ochranným dojmem po fyzické ani mentální stránce. Po partnerovi však vyžaduje, aby jí navozoval pocit bezpečí. Otci Jany zase podle jejího popisu chyběla empatie, která je pro ni velmi stěžejní, aby v budoucím partnerovi našla.

Objevovaly se však ale i souvislosti v nežádoucím chování u otce, které dívky u partnera tolerovaly, někdy dokonce vyžadovaly i přes to, že explicitně řekly opak. Lenka označovala otcův nezáměr za jeden z důvodů problematického vztahu a po budoucím partnerovi uvedla, že bude vyžadovat ochotu. Zároveň však připustila, že její bývalý partner byl ochotný až moc, do bodu, kdy jí pozornost vadila a přála si, aby o ni měla prostor trochu bojovat. Je zde tedy důležité poukázat na spojitost mezi chladným chováním otce a vyžadováním prostoru o pozornost bojovat v intimním vztahu.

Hana má pocit, že svého otce musí vychovávat spíše ona než naopak. Jako příklad uvádí absenci emoční inteligence, která je častým tématem v jejich konverzaci, kdy otci vysvětluje pocity a pohnutky ostatních lidí. Když popisuje své představy o ideálním partnerovi, zdůrazňuje, že by měl mít vysokou emoční inteligenci. Podle jejích slov se však paradoxně sama staví do role poradce v intimních vztazích. Zajímavým je i fakt, že Hana si zatím vybírala partnery, kteří jsou mladší než ona. Tím pádem se automaticky stává zkušenější osobou v páru a dává prostor pro to, že se od ní může partner něco přiučit. Tím v podstatě vytváří dynamiku, ve které vychovává svého partnera. Tuto její potřebu vysvětlovat pak

popisuje, že se objevuje opravdu jenom u mužského pohlaví. Lze poukázat na paralelu mezi vzorcem chování k otci a jejím chování k intimním partnerům.

Lenka popisuje velký problém s navazováním kontaktu s muži, což dává do souvislosti nepřítomného otce. Vzhledem k tomu, že pravidelně s otcem nekomunikovala a neudržovala nějaký kontakt, má pocit, že je pro ni náročnější navazovat a udržovat vztahy s muži. Konkrétně se pak její problematický vztah s otcem projevuje prodloužené doby, než je pro ni komfortní navázat fyzický kontakt.

Otce Anna popisuje jako prostředek k dosažení jejích finančních cílů, což však hodnotí jako výsledek špatného vztahu než důvod pro vznik. Úspěšnost a finanční zabezpečení pak vyžaduje i po mužích, se kterými navazuje milostný vztah. Otec jí v dětství a dospívání opakoval, že nikdy nebude mít inteligentně starším mužům co nabídnou, to může být spojeno s její touhou po úspěšném muži, který jí bude moct předat jeho znalosti. Právě totiž úspěch a zkušenosti mohou muži podle Anny nahnat prožitými léty.

Dalším, co vyplynulo z rozhovorů, je přesah agresivního chování otce do milostných vztahů. S agresivním chováním u otce se setkaly dvě slečny, a to Lenka a Anna. Zajímavá je pak rozdílnost preferencí chování partnera v těchto případech, které mají na první pohled shodné zázemí. Lenka je na fyzické tresty od partnera velmi vysazená, zmínila stále přítomný úhybový reflex, vadí jí plácání po zadku i hrubší zacházení z partnerovi strany při sexu. Na druhé straně Anna v rozhovoru připustila, že v sexuálním životě vyhledává a líbí se jí pevné stisky, plácání a jiné hrubější zacházení.

Co se týče vzhledových preferencí s ohledem na vzhled otce, popisovaná podobnost byla označena účastnicí rozhovoru za náhodnou (Jana). V čtyřech případech z pěti se pak popis ideálního partnera a otce lišil. Při některém z výrazných rysů u otce pak dívky popisovaly preference opačného prvku při výběru partnera. Otec Lenky od mladého věku nemá vlasy, u partnerů si pak velmi všímá hustoty vlasů a preferuje muže, kteří vlasy mají husté. U Anny pak nastal zajímavý moment, kdy preferuje tmavovlasé muže. Její otec i bývalý partner je však blondatý a modrooký.

6 Souhrn

V rámci bakalářské práce s názvem Daddy Issues u žen a výběr intimního partnera – kvalitativní studie jsem nejprve v teoretické části uvedla hlavní teorie, které se zabývají vztahem otce a dcery. Ty byly rozřazeny podle základních teorií o vztahu k otci, problematického vztahu k otci a pak přesah vztahu k otci do intimních vztahů. V druhé polovině teoretické části pak uvádím pojem Daddy Issues, který má moje práce v názvu. Věnuji se používáním a kontextem používání laického pojmu v odborných pracích a posléze i v laických médiích, které se snaží pojem definovat.

V praktické části pracuji s kvalitativní metodou sběru dat, kdy jsem pomocí polostrukturovaného rozhovoru sbírala data od pěti mladých slečen, které splňovaly podmínky participace. Cílem praktické části bakalářské práce je pak identifikovat události a interakce, které formují problematický vztah s otcem konkrétních participantek a dále prozkoumat preference žen ve výběru intimního partnera v souvislosti s laicky označovanými daddy issues, kdy daddy issues jsou důsledkem problematického vztahu k otci. V návaznosti na tento stanovený cíl jsem odpovídám na dvě výzkumné otázky.

HVO1: Jaké události a interakce formují problematický vztah s otcem?

Analýza rozhovorů poukázala na několik možných spouštěčů problematického vztahu s otcem. Hodně z nich se pak v kazuistikách opakovalo. Jedním z nich byla změna zaměstnaneckého poměru otce, který nepřímo vedl ke zhoršení vztahu. Dále se pak opakovalo špatné chování k matce, sexistické chování nebo i nedostatek kontaktu. Zmíněné bylo i otcovo agresivní chování, které se projevovalo nepřiměřeným kázeňským trestáním nebo pak obecnou výbušnou povahou, kdy cílem agresivního jednání nebyla pouze jeho dcera.

HVO2: Jaké preference intimních partnerů mají ženy s daddy issues, které mohou být důsledkem problematického vztahu s otcem?

Preference participantek při výběru partnera je pak různorodá v závislosti na specifickém problému, který ústil v problematický vztah. Obecně se však participantky shodly, že v rámci charakterových preferencí upřednostňují opačné kvality než ty, kterými oplýval otec. Zároveň se objevují i situace, kdy participantky tolerují nebo i preferují shodné vlastnosti jako ty, které u otce označily jako nežádoucí.

7 Diskuse

Cílem této bakalářské studie bylo identifikovat události a interakce, které formují problematický vztah s otcem konkrétních participantek a dále prozkoumat preference žen ve výběru intimního partnera v souvislosti s laicky označovanými Daddy Issues, kdy Daddy Issues jsou výsledkem problematického vztahu k otci. Výsledky analýzy dat v diskusi shrnu a porovnám je s již existujícími psychologickými teoriemi. Zjištění z výzkumné části jsou seřazena podle výzkumných otázek pro přehlednost v textu.

První výzkumná otázka je formulována následovně: **Jaké události a interakce formují problematický vztah s otcem?** Mým cílem tedy bylo hledat a pojmenovat možné příčiny problematického vztahu k otci.

Na základě analýzy rozhovorů s účastnicemi výzkumu bylo identifikováno několik hlavních aspektů, které formují problematický vztah s otcem. Změna zaměstnání otce, konkrétně spojená se zkrachováním vlastní firmy či naopak založení firmy, byla označena za zlomový bod vedoucí k negativní změně vztahu dcery k otci. Založení vlastní firmy vedlo k přesunutí většinové pozornosti otce z rodiny na práci, nepřímo pak tudíž vedlo ke zhoršení vztahu.

Nejčastější udávanou příčinou vytvoření si špatného vztahu k otci bylo jeho chování k partnerce, tedy matce dcery. Všechny participantky v rozhovoru označily špatné chování otce k matce jako jeden z důvodů, proč si k němu vytvořily problematický vztah. Konkrétně byla zmiňována například obecně hostilní atmosféra, neférovost vůči matce skrz finance a vyhrožování. Jako problémové bylo několikrát i označeno řešení problémů spojené s otcem s matkou, kvůli čemu pak dívka od mladého věku měla otce postaveného do role toho, kdo je zlý a kdo matce ubližuje. Roli matky jako vnějšího vlivu při vytváření si vztahu k otci zohlednila studie z roku 2020. Výsledky pak poukázaly na tendenci otce vidět v horším světle, pokud se otec k matce chová v očích dítěte nespravedlivě (Celik, 2020).

Sexistické chování otce bylo také označeno jako jednou z hlavních příčin problematického vztahu. Ať už nevhodné poznámky byly mířené na dceru či na jiné osoby ženského pohlaví, dcery se cítily tímto chováním ohrožené. Se sexistickým chováním otce pracovala i studie z roku 2023, která udává, že vyšší míra u hostilního sexismu u otců může souviset se zvýšením autoritativního chování k dceři (Overall et al., 2023). Výsledky této studie se pak shodují s výpovědí Jany, která v rozhovoru zmínila sexistické názory otce i

jeho nedostatek benevolentnosti při výchově. Málokdy podle ní dával prostor pro její individuální potřeby a neposkytoval prostor pro kompromisy.

V druhá část analýzy se pak věnovala tématu preference intimních partnerů. Druhá výzkumná otázka tedy zní následovně: **Jaké preference intimních partnerů mají ženy s daddy issues, které mohou být důsledkem problematického vztahu s otcem?**

Pokud jde o preferenci intimních partnerů u žen s Daddy Issues, výsledky jsou vždy podmíněné konkrétním problémem, který zapříčiňuje negativní vztah k otci. Charakterové preference pak jsou většinou opakem vlastností otce. Například ženy, které svého otce popisují jako málo empatického po partnerovi právě empatii vyžadují. Toto zjištění je pak v souladu s teorií kompenzace, která je často popisovaná v psychologických studiích (Bowlby, 1988). Tato teorie říká, že jedinci hledají ve svých intimních vztazích kvality, které jim nebyly proječovány ve vztahu s rodiči.

V rozhovorech se pak vyskytly i situace, ve kterých dívky vykazují toleranci či dokonce preferenci chování, které vytýkají svým otcům. Tyto pohnutky mohou být interpretovány pomocí teorie opakujícího se scénáře, kdy jedinci nevědomě hledají situace, které replikují známé vzorce z dětství bez ohledu na to, jestli jsou negativní či pozitivní (Freud, 1920).

Agresivní chování a fyzické tresty se v rozhovorech objevily pouze dvakrát. Výzkum autorek Silverman a dalších (2001) ukázal, že expozice fyzickému násilí v diádě otec-dcera významně ovlivňuje výběr intimního partnera u dcer. Konkrétně, dívky, které byly vystaveny fyzickému násilí ze strany otce, vykazovaly tendenci vybírat si partnery s podobnými agresivními charakteristikami nebo se ocitávaly ve vztazích, které byly násilné nebo zneužívající. Tato teorie je v souladu s jedním z rozhovorů, ve kterém Anna popisuje preferenci hrubějšího zacházení při sexu, i když ze strany otce násilí zažila a považuje jej za jeden z aspektů problematického vztahu. Této teorii naopak odporuje kazuistika Lenka, která je na fyzické násilí či hrubější zacházení ze strany partnera vysazená.

Nepřítomnost otce pak může zapříčinit problémy ženy při vytváření vztahů (Flouri & Buchanan, 2002). S touto teorií se shodují výsledky z rozhovoru Lenky, který udává, že kvůli absenci otce v rodinném prostředí má problémy s navazováním vztahů i fyzickým dotykům s muži. Že schopnost navazovat a udržovat vztahy je velmi úzce spojená s otcovskou postavou říká i Parke (1996). Oproti tomu Hetherington (1972) ve studii zjistil, že ženy s nepřítomným otcem či rozvedeným otcem vyhledávají pozornost mužů a nebojí se brzy navazovat intimní vztahy.

Vzhledová podobnost ideálního partnera s otcem se pak v rozhovorech objevila jenom jednou a byla participantkou označena za náhodnou. Ve větším počtu pak objevovala tendence, aby partner vypadal jinak než otec. To si opět můžeme vysvětlit Freudovou teorií opakujícího scénáře (Freud, 2020), ale i Jungovou teorií o animus a anima, kdy si dítě vytvoří vzorec podle rodiče opačného pohlaví, na základě kterého pak hledá intimní partnery (Woodward & Bernhart, 2009).

Je však důležité zmínit, že tento výzkum má i svá omezení. Výběr participantek byl omezen několika podmínkami pro účast, jednalo se o malý vzorek s úzkým věkovým rozpětím a s podobným sociálním zázemím. Vše zmíněné pak omezuje možnost aplikace mých výsledků na širší populaci. Další výzkumy by mohly zkoumat vliv matky v problematickém vztahu dcery k otci nebo pak zkoumat další faktory ovlivňující preference partnerů. Vhodné by mohly být i longitudinální designy, které by zkoumaly stabilitu vzorce preferencí partnera v čase. Vzhledem k většinovému zastoupení dlouhodobých vztahů ve vzorku by pak mohla mohlo být zajímavé zkoumat preferenci dlouhodobých či krátkodobých intimních strategií v návaznosti na specifické faktory přispívající k problematickému vztahu k otci.

Výzkum podává důležité podněty k pochopení, jak problematické vztahy s otcem mohou formovat výběr partnera u žen. Důležité je, že i přes negativní zkušenosti s otcem se ženy v mém výzkumném vzorku snaží najít pozitivní vzory ve svých intimních vztazích, což může poukazovat na určitou míru psychologické rezistence a adaptace. Tato práce tak přispívá k širší diskusi o významu rodinné dynamiky a jejím vlivu na výběr partnera.

8 Závěr

V bakalářské práci s názvem Daddy Issues u žen a výběr intimního partnera jsem nejprve v teoretické části přiblížila psychologické teorie, které se zabývají vztahem k otci, problematickým vztahem k otci a přesahem vztahu k otci do hledání si intimních vztahů. Dále jsem kapitolu věnovala laickému pojmu Daddy Issues, který jsem použila v názvu práce. V této kapitole jsem psala o některých odborných pracích, které pojem používají, zároveň zmiňuji kontext použití. Poslední část je pak věnována laickým zdrojům a jejich pojetí Daddy Issues.

V kvalitativním šetření si tato práce dávala za cíl identifikovat události a interakce, které formují problematický vztah s otcem konkrétních participantek a dále prozkoumat preference žen ve výběru intimního partnera v souvislosti s laicky označovanými Daddy Issues, kdy Daddy Issues jsou výsledkem problematického vztahu k otci. Výsledky jsem sbírala kvalitativně, pomocí polostrukturovaného rozhovoru. Analýza dat pak ukázala, že ženy často u mužů hledají opačné charakterové vlastnosti než ty, kterými popisovaly svého otce. Objevily se však i případy, kdy byly stejné povahové vlastnosti ženami preferované. Obě varianty se shodují s již existujícími psychologickými teoriemi o výběru partnera.

Závěrem této bakalářské práce lze konstatovat, že téma výběru intimního partnera u žen s ohledem na problematický vztah k otci stále není dostatečně probádané. Na základě kvalitativního šetření byly zjištěny a popsány události a interakce, které mohou formovat problematický vztah k otci. Povaha a konkrétní příčiny tohoto problematického vztahu pak mají významný dopad na preference ve výběru intimního partnera u žen. Bakalářská práce může být opěrným bodem pro detailnější probádání problematiky.

SEZNAM ZDROJŮ

- Ainsworth, M. D. S. (1969). *Individual differences in strange-situation behaviour of one-year-olds*. In H. R. Schaffer, *The origins of human social relations*. Academic Press.
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Lawrence Erlbaum.
- Amato P. R. (2005). The impact of family formation change on the cognitive, social, and emotional well-being of the next generation. *The Future of children*, 15(2), 75–96. <https://doi.org/10.1353/foc.2005.0012>
- Amato, P. R., & Gilbreth, J. G. (1999). Nonresident Fathers and Children's Well-Being: A Meta-Analysis. *Journal of Marriage and the Family*, 61(3), 557. <https://doi.org/10.2307/353560>
- Anwar, B. (2022, 28. března). “Do I Have Daddy Issues?” Ask a Therapist. Talkspace. <https://www.talkspace.com/blog/daddy-issues/>
- Boothroyd, L. G., & Perrett, D. I. (2008). Father absence, parent-daughter relationships and partner preferences. *Journal of Evolutionary Psychology JEP*, 6(3), 187-205. <https://doi.org/10.1556/jep.6.2008.3.3>
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss (No. 79)*. Random House.
- Bowlby, J. (1988). *A Secure Base: Parent-Child Attachment and Healthy Human Development*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (2023). *Vazba: teorie kvality raných vztahů mezi matkou a dítětem*. Portál.
- Brumberg, H. L., & Shah, S. I. (2020). Got daddy issues? Fathers impact on perinatal outcomes. *Seminars in Perinatology*, 44(4), 151238. <https://doi.org/10.1016/j.semperi.2020.151238>
- Celik, H. (2020). Mothers and Parents' Marital Relations: Influential Agents in Father-Child Relations. *World Journal of Education*, 10(1), 164. <https://doi.org/10.5430/wje.v10n1p164>
- Daddy Issues: Understanding, Addressing and Overcoming. (2023, 23. června). In eTherapypro. <https://etherapypro.com/daddy-issues/>

Do I Have Daddy Issues? The Real Psychology Behind Daddy Issues. (2021, 21. září). In Kentucky Counseling Center. <https://kentuckycounselingcenter.com/do-i-have-daddy-issues-the-real-psychology/>

Domžalska, A., Skowroński, B., & Wolańczyk, T. (2022). Behavioral and Emotional Problems of Prisoners' Children Based on the Children's Self-Report. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(1), 561. <https://doi.org/10.3390/ijerph19010561>

Draper, P., & Harpending, H. (1982). Father Absence and Reproductive Strategy: An Evolutionary Perspective. *Journal of Anthropological Research*, 38(3), 255–273. <https://doi.org/10.1086/jar.38.3.3629848>

Ellis, B. J., Bates, J. E., Dodge, K. A., Fergusson, D. M., John Horwood, L., Pettit, G. S., & Woodward, L. (2003). Does father absence place daughters at special risk for early sexual activity and teenage pregnancy?. *Child development*, 74(3), 801-821.

Ellis, B. J., Schlomer, G. L., Tilley, E. H., & Butler, E. A. (2012). Impact of fathers on risky sexual behavior in daughters: a genetically and environmentally controlled sibling study. *Development and psychopathology*, 24(1), 317–332. <https://doi.org/10.1017/S095457941100085X>

Flouri, E., & Buchanan, A. (2002). What predicts good relationships with parents in adolescence and partners in adult life: Findings from the 1958 British birth cohort. *Journal of Family Psychology*, 16(2), 186–198. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.16.2.186>

Flouri, E., & Buchanan, A. (2003). The role of father involvement in children's later mental health. *Journal of adolescence*, 26(1), 63–78. [https://doi.org/10.1016/s0140-1971\(02\)00116-1](https://doi.org/10.1016/s0140-1971(02)00116-1)

Freud, S. (1914). *On narcissism: An introduction*. SE, 14: 67-102.

Freud, S. (1920). *Beyond the Pleasure Principle* (Standard Edition, Vol. 18, pp. 7-64). London: Hogarth.

Freud, S. (1990). *O člověku a kultuře*. Odeon.

Freud, S. (2000). *Spisy z let 1904-1905*. Praha: Psychoanalytické nakladatelství.

- Geher, G. (2000). Perceived and actual characteristics of parents and partners: A test of a freudian model of mate selection. *Current Psychology*, 19(3), 194–214. <https://doi.org/10.1007/s12144-000-1015-7>
- Glenn D. Wilson and Paul T. Barrett (1987). Parental characteristics and partner choice: some evidence for Oedipal imprinting. *Journal of Biosocial Science*, 19, pp 157-161. doi:10.1017/S0021932000016758
- Greene, G. (1961.) *A Burn Out Case*. The Viking Press.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511–524. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>
- Hazan, C., & Zeifman, D. (1994). Sex and the psychological tether. In K. Bartholomew & D. Perlman (Eds.), *Attachment processes in adulthood* (pp. 151–178). Jessica Kingsley Publishers.
- Hetherington, E. M. (1972). Effects of father absence on personality development in adolescent daughters. *Developmental Psychology*, 7(3), 313–326. <https://doi.org/10.1037/h0033339>
- Inniss, D. (2013). *Emerging from the Daddy Issue: A Phenomenological Study of the Impact of the Lived Experiences of Men Who Experienced Fatherlessness on Their Approach to Fathering Sons* [disertační práce, Drexel University]. Knihovna Drexel University. <https://doi.org/10.17918/etd-4318>
- Jackson, L. M. (2010). *Where's my daddy: Effects of fatherlessness on women's relational communication*. San Jose State University.
- Jedlicka, D. (1984). Indirect parental influence on mate choice: A test of the psychoanalytic theory. *Journal of Marriage and the Family*, 46(1), 65–70. <https://doi.org/10.2307/351864>
- Jochmannová, L. (2021). *Trauma u dětí*. Praha: Grada.
- Jones, C., Foley, S., & Golombok, S. (2022). Parenting and child adjustment in families with primary caregiver fathers. *Journal of Family Psychology*, 36(3), 406-415. <https://doi.org/10.1037/fam0000915>

- Khan, M., & Haider, K. (2015). Girl's First Love; Their Fathers: Freudian Theory Electra complex. *Research Journal of Language, Literature and Humanities*, 2(11), 1-4.
- Kjellstrand, J. M., & Eddy, J. M. (2011). Parental Incarceration During Childhood, Family Context, and Youth Problem Behavior Across Adolescence. *Journal of Offender Rehabilitation*, 50(1), 18–36. <https://doi.org/10.1080/10509674.2011.536720>
- Lamb, M. E. (Ed.). (2010). *The role of the father in child development*. John Wiley & Sons, Inc.
- Main, M., & Solomon, J. (1986). Discovery of an insecure-disorganized/disoriented attachment pattern. In T. B. Brazelton & M. W. Yogman (Eds.), *Affective development in infancy* (pp. 95–124). Ablex Publishing.
- Main, M., & Solomon, J. (1990). Procedures for identifying infants as disorganized/disoriented during the Ainsworth Strange Situation. In M. T. Greenberg, D. Cicchetti, & E. M. Cummings (Eds.), *Attachment in the preschool years: Theory, research, and intervention* (pp. 121–160). The University of Chicago Press.
- Maslach, C., & Schaufeli, W. B. (2017.) *Historical and Conceptual Development of Burnout. In Professional Burnout*(pp. 1–16). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315227979-1>
- McLanahan, S., Tach, L., & Schneider, D. (2013). The Causal Effects of Father Absence. *Annual review of sociology*, 39, 399–427. <https://doi.org/10.1146/annurev-soc-071312-145704>
- Milanich, N. (2017). Daddy issues: “responsible paternity” as public policy in latin america. *World Policy Journal*, 34(3), 8–14. <https://www.jstor.org/stable/26781502>
- MKN – 10 (2011). Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a v dospívání (F90-F98). Dostupné z: <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F90-F98>
- Nielsen, L. (2021, 13. července). *What Are "Daddy Issues" and How Can You Recognize Them in a Partner?*, Psychology Today. <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/fathers-daughters/202107/what-are-daddy-issues-and-how-can-you-recognize-them-in-partner>
- Overall, N. C., Cross, E. J., Low, R. S. T., McRae, C. S., Henderson, A. M. E., & Chang, V. T. (2023). Fathers’ and Mothers’ Sexism Predict Less Responsive Parenting

Behavior During Family Interactions. *Social Psychological and Personality Science*. <https://doi.org/10.1177/19485506231200296>

Parke, R. D. (1996). *Fatherhood* (Vol. 33). Harvard University Press.

Phares, V., Fields, S., Kamboukos, D., & Lopez, E. (2005). Still looking for Poppa. *American Psychologist*, *60*(7), 735–736. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.60.7.735>

Pieters, D. M., de Zeeuw-Jans, I., & Smeijers, D. (2021). The association between the perceived parenting style and sexuality, explained by attachment.

Pietzman, L. (2013, 16. června). *16 TV Characters With Daddy Issues*. BuzzFeed. <https://www.buzzfeed.com/louispeitzman/tv-characters-with-daddy-issues>

Poněšický, J. (2009). *Fenomén ženství a mužství. Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*[Disertační práce, Univerzita Karlova]. Digitální repozitář UK. <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-276090>

Rando, O. J. (2012). Daddy Issues: Paternal Effects on Phenotype. *Cell*, *151*(4), 702–708. <https://doi.org/10.1016/j.cell.2012.10.020>

Rantala, M. J., & Marcinkowska, U. M. (2011). The role of sexual imprinting and the Westermarck effect in mate choice in humans. *Behavioral Ecology and Sociobiology*, *65*(5), 859–873. <https://doi.org/10.1007/s00265-011-1145-y>

Rosen, P. (2022, 15. září). *What Are “Daddy Issues”?*. Psycom. <https://www.psycom.net/relationships-daddy-issues>

Sarkadi, A., Kristiansson, R., Oberklaid, F., & Bremberg, S. (2008). Fathers' involvement and children's developmental outcomes: a systematic review of longitudinal studies. *Acta Paediatrica*, *97*(2), 153–158. <https://doi.org/10.1111/j.1651-2227.2007.00572.x>

Silverman, J. G., Raj, A., Mucci, L. A., & Hathaway, J. E. (2001). Dating violence against adolescent girls and associated substance use, unhealthy weight control, sexual risk behavior, pregnancy, and suicidality. *JAMA*, *286*(5), 572-579.

Silverstein, L. B., Auerbach, C. F., & Levant, R. F. (2002). Contemporary fathers reconstructing masculinity: Clinical implications of gender role strain. *Professional*

Psychology: Research and Practice, 33(4), 361–369. <https://doi.org/10.1037/0735-7028.33.4.361>

Simonelli, A., & Parolin, M. (2016). Strange Situation Test. *Encyclopedia of Personality and Individual Differences*(pp. 1–4). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-28099-8_2043-1

Šedová, K., & Švaříček, R. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Portál.

Vágnerová, M. (2012). *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Karolinum.

Van Doorn, G., Dye, J., & de Gracia, M. R. (2020). Daddy issues: Friends rather than fathers influence adult men's hegemonic masculinity. *Personality and Individual Differences*, 110467. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110467>

What Does Daddy Issues Mean?. (2018, 3. dubna). In Dictionary.com. <https://www.dictionary.com/e/slang/daddy-issues/>

Winnette, P. (2020). *Attachment, poruchy attachmentu, diagnostika a terapie s otazníky*. Praha: Natama.

Woodward, W. M., & Bernhardt, A. (2009). *An Exploration of Anima and Animus*.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Deskriptivní charakteristiky souboru z hlediska věku a trvání vztahu ... 23

SEZNAM PŘÍLOH

| | |
|---|-----------|
| Příloha 1: Seznam otázek v rozhovoru | 52 |
| Příloha 2: Informovaný souhlas..... | 53 |
| Příloha 3: Příklad transkripce rozhovoru | 54 |
| Příloha 4: Tabulka kategorií a kódů..... | 62 |
| Příloha 5: Příklad kódování..... | 63 |

Příloha 1: Seznam otázek v rozhovoru

(Vztah s otcem)

1. Jaký je Váš vztah s otcem? Jak se vyvíjel?

Pokud slečna nezodpoví v rámci první otázky, dále mě bude zajímat:

2. Jaké jsou převládající argumenty k tomu, že jej hodnotíte takto?
3. Jaké jsou nejdůležitější momenty ve Vašem vztahu k otci?
4. Jak, popř. čím Vám Váš otec dával najevo, že Vás má rád?
5. Co Vám na Vašem otci nejvíce vadí?
6. Co Vám nejvíce chybí ve vztahu s Vaším otcem?

(Výběr partnera)

7. Jaké charakterové vlastnosti Vás nejvíce přitahují na potenciálním partnerovi?

8. Má Váš aktuální přítel (když nezadaná, bývalý partner) uvedené vlastnosti?

9. Vidíte zde nějaké souvislosti, co se týče Vašeho otce?

10. Co Vás vzhledově nejvíce zaujme na potenciálním partnerovi?

11. Vypadá Váš aktuální partner (když nezadaná, bývalý partner) podle tohoto popisu?

12. Vidíte zde nějaké souvislosti nebo naopak nesouvislosti s Vaším otcem?

(Vztah s partnerem)

13. Jaký se Váš vztah s partnerem? Jaký byl průběh Vašeho seznámení, vztahu, popř. rozchodu?

Jestli nezmíní v rámci první otázky, doptám se na:

14. Jaké jsou nejdůležitější momenty Vašeho vztahu s partnerem?

15. Vidíte zde nějakou podobnost či odlišnost, co se týče Vašeho vztahu s partnerem a tím, co jste říkala o otci?

16. Napadá Vás na závěr ještě něco? Vyplynuly Vám z tohoto rozhovoru nějaké další souvislosti?

Příloha 2: Informovaný souhlas

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru a jeho následným využitím pro účely bakalářské práce Daddy Issues u žen a výběr intimního partnera – kvalitativní studie.

Podpisem vyjadřuji souhlas s následujícími body:

- Byl/a jsem informována o účelu rozhovoru, kterým je sběr dat pro potřeby výzkumu bakalářské práce Pavlína Žáčkové s názvem Daddy Issues u žen a výběr intimního partnera – kvalitativní studie.
- Bylo mi sděleno, jaký bude mít rozhovor průběh. Jsem seznámen/a s právem odmítnout odpověď na jakoukoli otázku.
- Souhlasím s nahráváním následujícího rozhovoru a jeho následným zpracováním. Zvukový záznam rozhovoru nebude poskytnut třetím stranám a po přepsání bude vymazán.
- Transkripce bude přístupná pouze komisi u obhajoby diplomové práce, jinak nikomu, až na části citované v textu práce, který bude volně přístupný online.
- Byl/a jsem obeznámen/a s tím, jak bude s rozhovory nakládáno a jakým způsobem bude zajištěna anonymita i po skončení rozhovorů, která znemožní identifikaci mé osoby. Nikde nebude uvedeno mé jméno či jiné osobní údaje, díky kterým bych mohl/a být identifikován/a.
- Dávám své svolení k tomu, aby výzkumnice použila rozhovor pro potřeby své bakalářské práce a některé části v ní může citovat, zvuková nahrávka a transkripce rozhovoru však bude po ukončení výzkumu smazána.

Datum:

Podpis respondenta:

Příloha 3: Příklad transkripce rozhovoru

Lenka (23 let)

P: Jaký je tvůj vztah s otcem a jak se vyvíjel? Můžeš to rozvést?

L: Tak můj vztah s otcem je náročnější. Já jsem s tatškou žila v domácnosti do patnácti let s tím, že tatka zhruba do mých deseti let a relativně fungoval. Fungoval hlavně díky tomu, že byl normálně zaměstnaný. Zhruba v mých deseti letech si založil firmu a tam už pak přestal tatka fungovat, respektive nechodil úplně domů. Hodně byl v práci a rozpadal se vlastně nějaký ten rodinný model, kdy jsme vyrůstali spíš s mamkou a s tatškou jsme fakt nevidali, protože se vracel pozdě večer a odcházel brzo ráno. Tatka je z rodiny, která byla z Moravy a byl takovej jako i když jsme třeba něco provedli, tak vás bral pásek a dostávali jsme (se sourozencem) docela za uši. To třeba tatškovi hodně vyčítám zpětně, ale nebyly tam ty věci některý úplně fér.

P: Teď tedy vyčítáš tatškovi, že na tebe někdy bral pásek, kvůli nějakému původu z Moravy?

L: Jo, ta výchova tam byla jako hodně taková, že mamka na to úplně nebyla, bylo vidět, že se jí to nelíbí, občas nás i bránila. Ale ten pásek mě štvál hodně no. Taky bylo jako od mamky, jsme třeba občas taky dostali lepance, ale to mamce tolik nevyčítám.

P: Dobře, aktuální vztah s tvým tatškou?

L: Aktuální vztah s tatškou je takovej, že se vidáme velmi zřídka. Řekla bych tak jednou, dvakrát za půl roku. Vidáme se na základě mého zájmu, že se s ním snažím ten kontakt navázat. Tatka by o něj jinak nestál, vyhovuje mu to tak. No vlastně (sourozenec) se o kontakt nesnaží, (se sourozencem) se nevidá. Takže vidáme se, když jako si to doslova vydupu já a vydupávám si to kvůli tomu, že trpím představou, že by to tak mělo bejt. Já mám občas ráda, že se ta rodina jako sejde a přijde mi škoda se se svým tátou nevidat.

P: Hlavní argumenty jsi mi řekla, tak jenom ještě jednou, to je teda nezájem o styk s tebou ze strany tvého táty?

L: No tatka je hodně takovej, řekla bych, že trpí nějakým mesiášským komplexem. Mám pocit, že ten jeho styl komunikace je velmi u nás doslova hulvátskej. Například když jsme zvažovali koupi bytu, mého bytu na hypotéku, tak jsme s ním chodili po prohlídkách s ním a mým tehdejším přítelem. Můj tatka se narovinu mého přítele zeptal, kolik má na spořicí

účtu, kolik jako mi přijde na moji hypotéku? Upozorňuji na moji, která byla na mě psaná, ptal se (mladého) kluka, kolik mi přijde na hypotéku, takže takovýmhle způsobem. Nebo na společný večeri s mým tehdejším přítelem se ho zeptal, proč se mnou chodí, že jsem prostě taková, já už ani nevím jak to řekl, ale prostě jako zlej doslova bych řekla, hulvátský styl komunikace. To je hlavní argument. A druhý argument je že ty fyzický tresty určitě v tom dětství, za mě nepřiměřené. I to, že na něm bylo vidět, že mu to skoro dělá radost bych řekla. Ta mamka, když nás uhodila, tak na ní bylo vidět, že je v afektu, že je našťvaná, že jí to třeba i pak mrzí, že se omluvila. Jako tatův oblíbenej svátek byly Velikonoce, kdy mě honil po bytě a přišlo mu to jako hrozně vtipný a mně to vlastně ani nepřišlo. A třetí argument, určitě nějaká finanční za mě neférovost vzhledem k nám jako dětem a zejména k mamce, protože tatka financí má hodně a sám žije v bytě, který s mamkou zaplatili. Mamka se nechtěla soudit, neměla jednak peníze na soud, protože byla tenkrát na mateřský (se sourozencem). Takže tatkově vlastně zůstal celý byt, zůstala mu, nebo s pomocí mamky vybuodoval firmu a když se rozvedli, tak mamka si teď brala druhou hypotéku a mamka má finance docela náročným způsobem, zatímco tatka neví, co s penězma, peníze přehrabuje vidlema a hádá se s mamkou o tisícovku na školu v přírodě (pro sourozence). Takže to je věc, kterou třeba tatkově taky vyčítám.

P: Jaké jsou nejdůležitější momenty ve tvém vztahu s tátou? Můžeš zkusit i pozitivní i negativní.

L: Tak první pozitivní, tak určitě to, že díky tatkově mám možnost bydlení, protože bydlím vlastně v jeho bytě, kterej mi půjčil. I přes to, jakej máme spolu vztah, tak upřímně tomu sama moc nerozumím, proč mi ten byt půjčil, protože to mi nedává vůbec souvislost. Teďka jsme se nebavili a z ničeho nic mně vlastně nabídnul byt. Nevěděla jsem ani, že vlastní byt. To asi i dost říká o tom stavu, když jsem nevěděla o těch majetcích. Takže tomu jsem nerozuměla to, doteď tomu nerozumím, proč bydlím v jeho bytě. Řeknu určitě teda negativní. Když jsme přišli (se sourozencem) asi o pět minut později a věděli jsme, že dostaneme doma hrozně seřezáno páskem a říkali jsme si, nebo domlouvali jsme se ve výtahu cestou domů, kdo půjde první do těch dveří. To bych nechtěla, aby někdy moje děti zažily, že se bojí jít domů. Už jsme byli docela svéprávní v tu dobu, že jsme jako domů přišli, ale dovedu si představit, že některý děcka by prostě nepřišli domů. Až zpětně si uvědomuju, že to vlastně mohlo bejt hrozně nebezpečný tenhle vztah, že se klidně mohlo stát, že my bychom se tak moc báli, že bychom nepřišli. Zároveň jsem byla docela problémový dítě. Měla jsem problémy s úřadama. V patnácti jsem si třeba založila vlastní

firmu, což byl problém jako s finančním úřadem a s hygienou, protože jsem vyráběla (produkt) a třeba tady ty problémy všechny se mnou řešila mamka po těch úřadech a kdyby to věděl taťka, tak vím, že jsem vždycky jako hystericky vyváděla, aby se to nedozvěděl taťka a vím, že se to nedozvěděl, protože bych to nepřežila podle mě. Nebo jsem jim dělala problémy na různých táborech. Ubližovala jsem dětem, brala jsem jim věci a tak. Ale nikdy mamka tyhle věci nepustila přes taťku.

P: Dobře, děkuju. Já si myslím, že už jsi na to odpověděla, ale jestli bys mohla prosím ještě jednou zopakovat, jak, popřípadě čím ti tvůj otec dával najevo, že tě má rád?

L: Myslím si, že tam se vlastně odráží ten starej vesnickej styl výchovy, kdy tam je nejdůležitější, nebo vidím to i ve vztahu k babičce, zajistit ty děti. Pro taťku je důležitý, že nás zajistil a není pro něj důležitěj ten vztah. Takže myslím si, že můj taťka mi dává najevo, že mě má rád tím, že mně třeba půjčil byt.

P: Co ti nejvíce chybí ve vztahu s tvým otcem?

L: Porozumění, empatie. Úplně normální styl, víc porozumění a empatii považuju za nějaký vyšší formy lepšího vztahu. Že by mi stačil normální vztah ve smyslu normální, že taťka nebude hnusnej. Že my si s taťkou vyměním většinou emaily, ty jsou docela sprostý. Takhle, já taťkovi moc nenadávám, ale mně taťka nadává sprostě. Tam mi píše, že právě žebrám jen o peníze, přitom taťka nám nic nedá. Nebo taťka mně ani sourozenců nedává žádný peníze navíc kromě a alimentů, tak takovýhle jako fráze, že jen žebráme o peníze až do krve, esemeska třeba z posledního týdne je dle mého úplně zbytečná. Takže mi chybí normální komunikace, ve smyslu slušné komunikace.

P: Super, děkuju moc. Teď se přesuneme trochu někam jinam, ohledně potencionálního partnera. Jaké charakterové vlastnosti by tě nejvíce přitahovali na potenciálním partnerovi?

L: Určitě spolehlivost, zodpovědnost, ochotu. Asi bych řekla tyhle tři, že jsou základní. Že ten člověk tu pro mě bude, takže se na něj bude moct obrátit, že bude fungovat a že mu to nebude vadit, že funguje.

P: Děkuju, bývalý přítel měl tady ty uvedené vlastnosti, splnilo to tvé očekávání?

L: Částečně ano, zodpovědný a spolehlivý byl ke konci vztahu, tam pak chyběla ochota.

P: Vidiš v tom nějakou souvislost s tvým otcem?

L: Určitě ta ochota, protože taťka je velmi, velmi neochotný. Spolehlivý taky není, určitě když se domluvíme na přesnej čas, tak třeba taťka není schopen dorazit. To souvisí s tím, jak

mám ty ostatní na párku, nebo jak pohrdá ostatními v rámci té komunikace a pohrdá časem ostatních. Třeba se domluvíme na sedmou a on přijde v osm. Vlastně mám pocit, že bych mu měla poděkovat, že vůbec přišel. Dá se říct, že má zodpovědnost, to asi ano, ale ochotný rozhodně není.

P: Co by tě zajímalo na potencionálnímu partnerovi čistě vzhledově?

L: Určitě tmavší typ, to znamená myslím nějakou opálenou. Tmavší rysy, hustota vlasů, tmavší vlasy a výška. Tyto čtyři prvky to tvoří.

P: A když to srovnáš s tvým bývalým partnerem, odpovídají tomuto popisu?

L: Vysoký nebyl. Hustota vlasů odpovídala. Tmavý typ odpovídá. Tmavé vlasy vlastně taky odpovídaly.

P: Jak bys to přirovnala k tvému tátovi?

L: Taťka vysokej je, vyšší jak já. Vlasy taťka neměl, to měl kouty už od raného věku, už někdy kolem dvaceti. Takže hustota vlasu taťka neodpovídal, barvou jako by odpovídal, ale tím, že taťka měl velmi málo vlasů, tak ta barva byla taková diskutabilní, protože to moc nebylo poznat. Tmavší typ neodpovídal, protože taťka je spíš do bíla, je světlej hodně.

P: Dobře, teďka poslední oblast. Jaký byl tvůj vztah s tvým partnerem?

L: Tak já bych ten vztah rozdělila na dvě fáze, první fáze, kdy přítel byl velmi pozorný, až lehce otravně. Myslím to ve smyslu, že třeba každou týden nosil dárky, každou týden nosil kytky. Hodně jsem ten první rok byla opečovávaná.

P: Jen doplňující otázka, to se ti nelíbilo, nebo se ti to líbilo?

L: Bylo to velmi příjemné, ale člověk si na to zvykl tak moc, že to vlastně pak už nebylo žádoucí. Ve smyslu, že si toho vlastně už nevážil, protože tím, že měli kytku každou týden. Zpětně se tomu jako prostě směju, je to vlastně úplně hloupý, když se poslouchám sama a pamatuju si ty pocity jako v té době, no měla jsem pocit, že jsem já víc ten chlap v tom vztahu. Jo, že vždycky, když jsme se tenkrát vídali jen o víkendech a on vždycky v neděli jako brečel, když jsem odjížděla, fakt jsem mu jako chyběla. Bylo to vlastně na jednu stranu hrozně hezký, citlivý, pozorný, ale bylo toho moc a mně asi chybělo, že by se mnou někdo jako vytíral podlahu. Tak jsem si pak teda našla někoho jiného. Rozešla jsem se s tím přítelem, se kterým jsem byla rok a kterej byl pozornej. Na dva měsíce byla teda pauza a pak jsme se vrátili zpátky, nebo se to vrátilo zpátky k tomu příteli číslo jedna. A tam vlastně nastala ta velká změna. To je ta druhá fáze vztahu, kdy úplně naopak na to, jak tam ta

pozornost a ta vnímavost, ochota předtím byla na 110 %, tak to šlo pak na těch 20%. Paradoxně v té první fázi jsem vydržela rok a pak po roce jsem z toho byla nešťastná. V té druhé fázi jsem vydržela čtyři roky a rozcházel se vlastně on. Nebyla jsem spokojená, poslední ty dva roky jsem byla z toho hodně nešťastná. Byla jsem nešťastná zejména z toho, že mě ten člověk měl, blbě řečeno, na háku, že cokoliv jako drobnou ochotu nebo drobnou věc, co jsem po něm chtěla, tak bylo všechno problém. Když jsem potřebovala, aby třeba pro mě přijel, když jsem byla unavená z nějaké delší cesty vlakem a chtěla jsem, aby pro mě přijel tady pět minut na hlavní nádraží, tak jeho první odpověď byla, jestli to nezvládnou sama. A když se musíte hádat s někým, kdo vás má mít vlastně rád, s kým máte tvořit nějakou rodinu a hádáte se o to, jestli je ochotný pro vás pět minut dojet autem, tak je to takový velmi nepříjemný. A vlastně jsem v týhle fázi, nebo vím, že jsem tehdy říkala, že jsem vlastně radši, že se mě občas kamarádky ptaly, jestli toho nelituju, že jsem to pokazila v té první fázi, tak jsem vlastně za to byla víc ráda, protože jsem si byla vědoma toho, že ta první fáze byla daleko horší. Už jsem ho měla fakt plný zuby, nemohla jsem ho ani cejtít a že mi toto vlastně vyhovovalo víc to, když mě ty lidi měli na háku a když mě ten partner měl na háku a já jsem se tak jako musela víc snažit, něco jako doprošovat se pozorností.

P: Jaké jsou nejdůležitější momenty ve vztahu s tvým bývalým partnerem? Můžeš zase i pozitivní, i negativní.

L: Tak my jsme spolu maturovali, takže troufnu si říct, že určitě maturitní rok, kterej byl zároveň i koronavirem poznamenaný. Jednak kvůli maturitě, jednak kvůli koruně, protože jsme se v té koruně stěhovali spolu, kdy jsem teda zařizovala byt, on tady bydlel až po půl roce, první půl rok jsem tady bydlela sama, ale zařizovali jsme to spolu. Sháněli jsme nábytek s tím, že byly všechny obchody zavřené, tak jsme ho sháněli po různých bazarech. Tak to byla vlastně docela hezká doba tady to zařizování. Zároveň partner tím, jak udělal maturitu, tak nastupoval do práce a dle mého názoru to úplně nezvládl, protože tím, že bylo vlastně všechno zavřené, nebylo možný se vídat skrz zavřené okresy, zavřené hospody, takový ty místa, kde se ty lidi setkávali, tak on vlastně z práce přišel domů, seděl doma a další den šel vlastně zase do práce, ztratil všechny zájmy a nezvládl ten přechod z toho školního prostředí do toho pracovního módu, kdy člověk i v práci má nějaký svoje zájmy. Najednou byla vlastně jenom práce. On jen přišel domů a seděli jsme tady spolu. To je první moment, druhej moment určitě taky koronavirus. To bylo léto, protože díky koruně byly velmi levný letenky, tak jsme začali cestovat, byť on teda na cestování nebyl, takže to bylo spíš tak, že se tahal za mnou. První větší cesta byla do (ciziny). A to bylo hezký, protože mi to přišlo zajímavý. A

třetí vzpomínka, tu asi spojím se skoro poslední cestou, kterou jsme spolu měli, a to bylo mimo Evropu. Do (ciziny) to bylo, to bylo hezký, protože jsem byla vlastně poprvé mimo Evropu. Tam byl spíš na přírodu a hory a tohle, tak byl ochoten se mnou jet do (ciziny) no.

P: Nějaké výrazně negativní vzpomínky máš? Jestli ne, tak je to v pořádku.

L: Musela bych hodně přemýšlet, pokud bych chtěla něco hledat přímo negativního, tak určitě najdu. Ale takhle není nějaká věc, na kterou bych si hned vzpomněla. Ale kdybych musela hodně hrabat v paměti, tak něco určitě najdu.

P: Ohledně tvého otce. Vidíš tam nějakou podobnost? Něco, co ti tam třeba vysvitlo, nebo naprosto diametrální odlišnost?

L: V rámci tohoto rozhovoru úplně ne, ale po tom rozchodu, který je dva roky zpátky, tak jsem docela refleктоvala ten vztah i jako podobnost se svým otcem. A myslím si, že mě vyhovovala víc ta druhá fáze toho vztahu s přítelem, vlastně proto, že je to velmi podobný, jak to mám teď s tím otcem, protože s otcem, když já se chci vidět, tak se taky tak jako doprošuju, dolejšám. Ta druhá fáze vlastně vypadala velmi podobně. Takže člověk na to byl jako zvyklej a relativně v tom uměl chodit. Vlastně mi to nějakým způsobem bylo i komfortní ta situace. A kde jako pozoruju změny, nebo kde pozoruju nějaký vliv otce, tak je to spíš v navazování jako nových vztahů, kdy nevím, jestli se to hodí, ale já jsem se seznamováním měla docela velkéj problém. Já jsem úplně jako první zkušenost měla v sedmnácti až tady s tímhle klukem, jinak se mně to jako úplně vyhýbalo, ani nějaký jako pusy, vůbec nic do té doby, a to byl vlastně jako jedinej až na tu dvouměsíční pauzu. Jedinej a poslední kluk, kterej vlastně byl. A dělá mi velkéj problém, nebo teď za poslední půlrok jsem se docela zlepšila, ale dělalo mi velkéj problém mít s někým jenom na schůzku a bavit se jako s klukama. Chtěla jsem se s nima hrozně bavit, ale vadilo mně, nebo vadí mi, i doteď mi to není komfortní, jít s někým ven a povídat si. Seznamovat se s těma lidma, navazovat vztahy, a to je jedna kapitola a druhá kapitola, která je sama o sobě stále velkéj problém, tak navazování fyzickýho kontaktu. To teda platí jako pro obě pohlaví, ale tak s těma kamarádkama je to docela příbuzný, nebo společensky se to dá pochopit, že někdo se třeba nechce objímat, že není kontaktní. U těch partnerů je to takový, že když třeba někoho poznám a chtěla bych se s ním jako nějak fyzicky pozdravit, obejmout, dát mu pusy, něco, tak s tím mám velkéj, velkéj problém. Není mi to příjemný a dlouho je to taková fáze, že jako nepustím někoho k sobě. Ale přijde mi to tak, že to tak opravdu mám. Už dlouho mně trvá než si toho člověka nějakým způsobem nacejším. A než je mi to jako příjemný, jakmile

mi to příjemný je, tak bych pak řekla, že jsem velmi kontaktní, ale než to člověka k sobě pustím, tak to trvá dýl.

P: Dobře, ty jsi řekla, že ti toto vysvitlo po reflexi s bývalým partnerem a s otcem. Jak bys teda to, že si nikoho k sobě fyzicky nechceš pustit a to, že ti vadí navazování vztahů, přirovnala k nějaké zkušenosti s tvým otcem?

L: Protože jsem s otcem nevyrostala. Nebyla jsem s ním v kontaktu a nebavila jsem se s ním pořádně nikdy. On si tohoto člověk není vědom, protože vyrůstá v rodině, kde má pocit, že je něco normálního, ale třeba u svých kamarádek vidím to, že oni, když chtějí řekněme třeba na nějakou oslavu, tak se musí zeptat obou rodičů, mámy i táty a tohle je třeba pro mě úplně nepředstavitelný. My jsme řešili všechno jenom s mamkou. Taťka tam byl, věděla jsem třeba že je v pracovně, ale netrávili jsme s ním čas, neřešili jsme s ním nic. Občas když jsem měla nějaký zkoušení, tak mamka teda ať mě vyzkouší tatínek, což většinou končilo tím, že jsem dostala tou učebnicí, takže to jako žádná vzpomínka s taťkou není úplně moc spojená s něčím pozitivním, třeba jako rozhovorem nebo s nějakou vzpomínkou, takže myslím si, že tím, že jsem nebyla zvyklá komunikovat s otcem, trávit čas s otcem, s tím mužským pohlavím, tak že se to odráží na té neschopnosti navazovat ty kontakty, udržovat je.

P: Děkuju moc. Doplňkové otázky, jenom co mě zaujmulo a ráda bych na to znala odpověď. Jaký má tvůj otec přístup k cestování?

L: Velmi negativní, necestuje, jen ještě když byl zaměstnaněj, tak měl pár služebních cest do zahraničí. Po Evropě ale necestuje, odsuzuje to, přijde mu jako to vyhozený peníze a velmi s tím nesouhlasí. Byť teda cestuji pouze za svoje peníze, ale i tak má v tom velký výhrady.

P: Dobře a další otázka. Ty jsi hodně zmiňovala ten aspekt fyzického násilí, trestů, které byly od tvého otce. Jak to bylo s tvým partnerem?

L: Já vím, že poměrně donedávna jsem měla takový úhybový reflexy. Víím, že jsem to párkrát udělala i před tím bývalým partnerem, že třeba někdo blbě zvedne ruku, tak se tak jako občas ještě teď oženu. Takže to je jako jedna věc, že tam jako nějak ty úhybový reflexy jsou. A co se týče s partnerem, tak partner mě nikdy neuhodil. Pokud by mě někdy uhodil, tak by to pro mě byla konečná, jakože celkově mi velmi vadí třeba plácání po zadku, který bejvá jako v partnerských vztazích sexy nebo přitažlivý, nebo nějakým způsobem žádoucí. Tak to je pro mě jako opravdu červená. A to souvisí i třeba s nějakým, řekněme, hrubějším

zacházením při sexu, tak na to jsem hodně vysazená, tahání za vlasy, oblast krku. To třeba jednou mě partner vezme krk do ruky a tam přišlo jasný stop. Nepřijde mi to sexy, přitažlivý, nepřijde mi to prostě zajímavý.

P: Děkuju, je něco, co bys řekla na závěr? Něco, co jsi třeba zapoměla říct nebo chtěla ještě dodat?

L: Jen možná dodám, že ještě v jedné z těch otázek ses ptala, co se mi na tatkově nelíbí nebo něco, co by sis někde mohla třeba přiřadit. Můj tatka docela rád komentuje moje kamarádky. Třeba že jsou to micky, nebo že jsem představovala občas kamarádku tátovi, tak to bylo pak jako že (jméno kamarádky) je docela jako hezká holčina a takovýhle narážky, takže to je další taková věc, která asi moc neprospívá mé sexualitě nebo nějakému mému partnerskému navazování.

P: Stalo se ti toto někdy u tvého bývalého partnera?

L: U toho otce to považuju za nevhodný. Zejména, že ta moje kamarádka byla ve stejném věku, tím pádem, když komentuje třeba zadek nebo prsa mé kamarádky, tak předpokládám, že si tatka všímá i mých prsů a mého zadku, takže v tomhle mi to přijde velmi nevhodný. U partnera, kdyby mi komentoval hezkou kamarádku, tak to asi považuju za oprávněný, protože si řeknu, že já a kamarádka vypadáme velmi podobně, nebo za mě je to více relevantní, než když můj padesátiletý otec *hodnotí* dvacetiletou holčinu přede mnou, ještě k tomu moji kamarádku.

P: Dobře, ještě něco?

L: To je všechno.

P: Moc děkuji za rozhovor.

Příloha 4: Tabulka kategorií a kódů

| VÝZKUMNÁ OTÁZKA | KATEGORIE | KÓDY |
|--|-------------------------|--|
| HVO1: Jaké události a interakce formují problematický vztah s otcem? | Vztah otec – matka (5x) | Hostilní vztah mezi rodiči (2x) |
| | | Vyhrožování a zastrašování manželky |
| | | Finanční neférovost k manželce |
| | | Matka řešila problémy spojené s otcem s dcerou |
| | Fyzické násilí (2x) | Agresivita vůči dceři i ostatním osobám |
| | | Fyzické tresty dětí |
| | Nevhodné poznámky (3x) | Nevhodné poznámky na vrstevnice |
| | | Sexismus |
| | | Shazování inteligence dcery |
| | Práce (3x) | Změna pracovního poměru (2x) |
| | | Otec workoholik |
| | Malý kontakt (3x) | Musí se hlásit o pozornost (2x) |
| | | Otec nabízí trávení času |
| | Komunikace (2x) | Nedostatečná komunikace s dcerou |
| | | Hanlivá komunikace s dcerou |
| | Ostatní (2x) | Nedělání kompromisů |
| | | Nepřipravenost na rodičovství |

Zdroj: vlastní

Příloha 5: Příklad kódování

Práce, změna
zaměst. poměru

P: Jaký je tvůj vztah s otcem a jak se vyvíjel? Můžeš to rozvést?

L: Tak můj vztah s otcem je náročněj. Já jsem s taťkou žila v domácnosti do patnácti let s tím, že taťka zhruba do mých deseti let a relativně fungoval. Fungoval hlavně díky tomu, že byl normálně zaměstnanej. Zhruba v mých deseti letech si založil firmu a tam už pak přestal taťka fungovat, respektive nechodil úplně domů. Hodně byl v práci a rozpadal se vlastně nějaký ten rodinný model, kdy jsme vyrůstali spíš s mamkou a s taťkou jsme fakt nevidali, protože se vracel pozdě večer a odcházel brzo ráno. Taťka je z rodiny, která byla z Moravy a byl takovej jako i když jsme třeba něco provedli, tak vás bral pásek a dostávali jsme (se sourozencem) docela za uši. To třeba taťkovi hodně vyčítám zpětně, ale nebyly tam ty věci některý úplně fér.

Fyzické tresty

P: Teď tedy vyčítáš taťkovi, že na tebe někdy bral pásek, kvůli nějakému původu z Moravy?

L: Jo, ta výchova tam byla jako hodně taková, že mamka na to úplně nebyla, bylo vidět, že se jí to nelíbí, občas nás i bránila. Ale ten pásek mě štvál hodně no. Taky bylo jako od mamky, jsme třeba občas taky dostali lepance, ale to mamce tolik nevyčítám.

P: Dobře, aktuální vztah s tvým taťkou?

Nezájem o kontakt

L: Aktuální vztah s taťkou je takovej, že se vídáme velmi zřídkka. Řekla bych tak jednou, dvakrát za půl roku. Vidáme se na základě mého zájmu, že se s ním snažím ten kontakt navázat. Taťka by o něj jinak nestál, vyhovuje mu to tak. No vlastně (sourozenec) se o kontakt nesnaží, (se sourozencem) se nevidá. Takže vídáme se, když jako si to doslova vydupu já a vydupávám si to kvůli tomu, že trpím představou, že by to tak mělo bejt. Já mám občas ráda, že se ta rodina jako sejde a přijde mi škoda se se svým tátou nevidat.

P: Hlavní argumenty jsi mi řekla, tak jenom ještě jednou, to je teda nezájem o styk s tebou ze strany tvého táty?

Komunikace

L: No taťka je hodně takovej, řekla bych, že trpí nějakým mesiášským komplexem. Mám pocit, že ten jeho styl komunikace je velmi u nás doslova hulvátskej. Například když jsme zvažovali koupi bytu, mého bytu na hypotéku, tak jsme s ním chodili po prohlídkách s ním